

ฉบับอ่านเข้าใจง่าย

Language: ภาษาไทย (Thai)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Thai Easy-to-Read Version © 2015 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-16 from source files dated 2017-08-16.

53e52ba5-5d94-5576-bd39-887847a6c62e

ISBN: 978-1-5313-1299-2

สุภาสิต คำนำ

หนังสือสุภาสิตเขียนขึ้น มาเพื่อช่วยให้คนเรามีสติ ปัญญา เพื่อจะได้ใช้ชีวิตอย่างถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขและความสำเร็จ หนังสือเล่มนี้เน้นให้คนเรารู้ว่า การยำเกรงและเชื่อฟังพระยาห์เวห์นั้น เป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่ปัญญา

คำคมในหนังสือเล่ม นี้พูดถึงชีวิตในทุก ด้าน เช่น ครอบครัว เพื่อนบ้าน สังคมรอบข้าง การศึกษา การงาน การทำมาค้าขาย และรัฐบาล คำคมเหล่านี้เน้นให้นับถือพ่อแม่ ให้ถ่อมตัวยอมรับการตักเตือนสั่งสอน ให้ระวังเรื่องการผิดประเวณี ให้ขยันขันแข็ง ให้ทำธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา ให้ช่วยเหลือคนยากจน และให้ระวังคำพูด

คำคมในเล่ม นี้ส่วนใหญ่เขียนขึ้นโดยกษัตริย์ซา โลม อน ลูกชายของกษัตริย์ดาวิด พระองค์ปกครองประเทศอิสราเอลประมาณหนึ่ง พันปีก่อนพระเยซูมาเกิด

หนังสือเล่ม นี้ยังมีคำคมที่เขียนขึ้นโดยนัก ปราชญ์คน อื่นๆด้วย (๒๒:๑๓-๒๔:๒๒ และ ๒๔:๒๓-๓๔) รวมทั้งคำคมของอา กูร์ (๓๐:๑-๓๓) และคำคมของกษัตริย์เรมู เอลที่ไม่ใช่คนอิสราเอล (๓๑:๑-๓๑) ในสมัยของกษัตริย์เฮเซ คียาห์ ประมาณเจ็ด ร้อยปีก่อนพระเยซูมาเกิด ก็ได้มีการคัดลอก และรวบรวมคำคมทั้งหลายเหล่านี้มาไว้ในเล่มเดียวกัน

บทเริ่มต้น

๑ สุภาสิตเหล่านี้มาจากซาโลมอน ผู้เป็นบุตรชายของดาวิดและเป็นกษัตริย์ของอิสราเอล

๒ สุภาสิตเหล่านี้มีไว้เพื่อให้คนได้เรียนรู้เกี่ยวกับปัญญาและคำสั่งสอน เพื่อทำให้คนเข้าใจถึงคำพูดที่นำความเข้าใจลึกซึ้งมาให้

๓ สุภาสิตเหล่านี้มีไว้เพื่อสั่งสอนให้คนใช้ชีวิตอย่างฉลาดรอบคอบ

คือทำในสิ่งที่ถูกต้อง ยุติธรรม และเป็นธรรม
๔ สุภาสิต เหล่า นี้มีไว้เพื่อให้คนที่อ่อนต่อโลก กลายเป็นคนฉลาดหลักแหลม เพื่อให้คนหนุ่มมีความ รู้และมีความคิดรอบคอบ

๕ ขอให้คนที่ฉลาดอยู่แล้ว ฟังเรื่องนี้ด้วย จะได้ไปเสริมคำสั่งสอนของเขา คนที่รู้จักแยกแยะอะไรเป็น อะไรอยู่แล้ว จะได้มีความสามารถในการชี้แนะทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

๖ สุภาสิต เหล่า นี้มีไว้เพื่อให้คนเข้าใจสุภาสิต และคำพูดที่เข้าใจยาก รวมทั้งคำคมทั้งหลายของคนทีฉลาดล้ำและพวกคำ พูดที่เป็นปริศนาซ่อนเงื่อนของพวกเรา

๗ การยำเกรงพระ ยาห์เวห์คือจุดเริ่ม ต้นของความรู้อย่างไรก็ตามแต่คนโง่เกลียดชังปัญญาและคำสั่งสอน

เชื่อฟังพ่อแม่และหลีกเพื่อนชั่ว

๘ ลูกเอ๋ย ให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อเจ้า และอย่าได้ละทิ้งคำสอนของแม่เจ้าด้วย
๙ เพราะคำสั่ง สอนของท่านทั้งสอง นั้น มีเสน่ห์ดึงดูด มันจะเป็นมงกุฎดอกไม้สำหรับหัวเจ้า และเป็นสร้อยสำหรับคอเจ้า

๑๐ ลูกเอ๋ย ถ้าพวกคนบาปพยายามล่อลวงเจ้า ให้ไปกับพวกมัน ก็อย่าได้ไปเลย

๑๑ ถ้าพวกมันพูดว่า “มากับพวกเราสิ ให้เราไปดักข่มฆ่าคนกันเถอะ ไปดักข่มฆ่าคนบริสุทธิ์เล่นๆกันเถอะ”

๑๒ ให้พวกเราไปกลืน กินคนพวก นั้นทั้ง เป็นเหมือนแดนคนตายกลืนกินคนเป็น ถึงเขาจะแข็ง แกร่ง ดี เราก็จะกลืน กินเขาเหมือนคนที่กำลังใกล้ตาย

๑๓ พวกเราจะได้ของมีค่ามากมายหลายอย่าง บ้านของพวก เราจะเต็ม ไป ด้วยข้าว ของที่ปล้นมาได้

๑๔ มาร่วมกับเราสิ เราจะแบ่งของที่ปล้นมาได้ให้เท่าๆกัน”

๑๕ ลูกเอ๋ย อย่าได้ไปเดินตามทางของพวกมัน ยิ่งเท่าของเจ้าจากทางเหล่านั้นของพวกมัน

๑๖ เพราะเท้าของพวกมันวิ่งไปทำชั่ว พวกมันรีบเร่งไปทำให้เกิดการนองเลือด
๑๗ มันไม่มีประโยชน์อะไรที่จะชิงตาข่าย

ในขณะที่นกกำลังจ้องมองอยู่
 ๑๘ แต่คนชั่วพวกนี้ไม่รู้ตัวว่ากำลังวางกับดัก
 ตัวเอง
 พวกมันตรอปลิดชีวิตตัวเอง
 ๑๙ นี่แหละคือชะตากรรมของคนที่ทำหยาบทรยศ
 สมบัติมาได้จากการทารุณโหดร้าย
 ทรยศสมบัตินั้นก็คร่ำครวญของพวกมันไป

สติปัญญาร้องเตือนผู้คน

๒๐ สติปัญญาร้องเสียงดังอยู่บนถนน
 เธอแผดเสียงร้องที่ลานเมือง
 ๒๑ เธอส่งเสียงร้องตามหัวมุมถนนที่
 พลุกพล่าน
 เธอเปล่งเสียงพูดออกมาตรงทางเข้าประตู
 เมืองว่า
 ๒๒ “เจ้าคนอ่อนต่อโลกทั้งหลาย เจ้าจะรักที่
 จะอ่อนต่อโลกอย่างนี้ไปอีกนานแค่ไหน
 เจ้าคนชอบเยาะเย้ย เจ้าจะยืนติดอยู่กับการ
 เยาะเย้ยไปอีกนานแค่ไหน
 เจ้าคนโง่ เจ้าจะเกลียดความรู้ไปอีกนานแค่ไหน
 ๒๓ ถ้าพวกเจ้าจะหันมาสนใจคำตักเตือนของ
 เรา
 เมื่อ นั้นเราก็จะบอกให้เจ้ารู้ถึงสิ่งที่อยู่ใน
 จิตใจของเรา
 และจะแสดงความคิดต่างๆของเราให้กับเจ้า
 ๒๔ เพราะเราได้ร้องเรียก แต่เจ้าไม่ยอมฟัง
 เราได้ทักท้วงมือเรียก แต่ไม่มีใครสนใจ
 ๒๕ พวกเจ้าเพิกเฉยต่อคำแนะนำของเรา
 และไม่ยอมรับฟังคำตักเตือนของเรา
 ๒๖ ดังนั้นเมื่อเจ้าเจอกับความหายนะ เราเอง
 จะหัวเราะเยาะเจ้า
 เมื่อสิ่งที่เจ้าหวาดกลัวเกิดขึ้นกับเจ้า เราจะ
 เยาะเย้ยซ้ำเติมเจ้า
 ๒๗ เมื่อสิ่งที่เจ้าหวาดกลัวถาโถมใส่เจ้าเหมือน
 กับพายุ
 และความหายนะจะโจมตีใส่เจ้าเหมือนกับลม
 มรสุม
 เมื่อความทุกข์ยากและความเจ็บปวดรวด
 ร้าวเกิดขึ้นกับเจ้า
 ๒๘ เมื่อ นั้นแหละ พวกเราจะร้องเรียกหาเรา
 แต่เราจะไม่ตอบ
 พวกเขาจะมองหาเรา แต่จะไม่พบ
 ๒๙ เพราะพวกเขาเกลียดความรู้
 และไม่ยอมเลือกที่จะยำเกรงพระยาห์เวห์

๓๐ เพราะพวก เขาไม่ยอม ฟังคำแนะนำของ
 เรา
 และพวกเขาทิ้งคำตักเตือนของเรา
 ๓๑ พวก เขาจะต้องกินผลที่เกิดจากวิถีชีวิต
 ของเขา
 และจะถูกเน้นไปด้วยแผนการร้ายต่างๆของ
 พวกเขาเอง
 ๓๒ คนอ่อนต่อโลกจะตาย เพราะเขาหันไป
 จากสติปัญญา
 คนโง่จะถูกทำลาย เพราะเขาพอใจกับความ
 โง่
 ๓๓ แต่ใครก็ตามที่ฟังเรา จะได้อยู่อย่าง
 ปลอดภัย
 และสุขสบายโดยไม่ต้องหวาดกลัวอันตราย
 ใดๆ”

แสวงหาสติปัญญา

๑ ลูกเอ๋ย ถ้าเจ้ายอมรับคำพูดต่างๆของ
 ๒ เรา
 และเก็บรักษาคำสั่งต่างๆของเราไว้กับตัว
 ๓ ด้วยการเชื่อฟังสติปัญญา
 และตั้งใจตั้งใจใฝ่หาความเข้าใจ
 ๔ นั้นล่ะ เมื่อเจ้ารำ ร้องหาความหยิ่ง ฐึ้นลึก
 ซึ่ง
 และรำ ร้องหาความรู้และความเข้าใจ
 ๕ เมื่อเจ้าแสวงหาความ เข้าใจเหมือนกับ
 แสวงหาเงิน
 และเสาะหาเงินเหมือนหาขุมทรัพย์ที่ซุกซ่อน
 อยู่
 ๕ เมื่อ นั้นเจ้าก็จะเข้าใจว่าความยำเกรงพระ
 ยาห์เวห์เป็นอย่างไร
 และเจ้าจะได้มีความรู้ที่มาจากพระเจ้า
 ๖ เพราะพระยาห์เวห์ให้สติปัญญา
 ความ รู้และความ เข้าใจออกมาจากปากของ
 พระองค์
 ๗ พระองค์จะสะสมวิธีแก้ปัญหามาไว้ ให้กับผู้
 ชื่อสัตย์
 พระองค์เป็นโล่กำบังให้กับผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ใน
 ในทางที่ดีพร้อม
 ๘ พระองค์เฝ้าระวังทางของคนที่ยุติธรรม
 และเฝ้า ปกป้องทางของคนที่จะรักภักดีต่อ
 พระองค์
 ๙ แล้วเจ้าจะเข้าใจว่าสิ่งไหนถูกต้อง ยุติธรรม
 และเป็นธรรม
 คือหนทางอันดีงามทั้งสิ้น
 ๑๐ เพราะปัญญาจะซึมซับเข้าไปในใจของเจ้า

ความรั้จะให้ความสุขกับจิตวิญญาณของเจ้า
 ๑๑ ความสุขุมรอบคอบจะปกป้องตัวเจ้า
 ความคิดรอบคอบจะเฝ้าดูแลตัวเจ้าไว้
 ๑๒ เพื่อช่วยเจ้าให้พ้นจากทางของคนชั่ว
 และให้พ้นจากคนพุดร้าย
 ๑๓ เจ้าจะได้พ้นจากคนที่ละทิ้งทาง ตรงทั้ง
 หลาย
 เพื่อไปเดินในทางมิดมิดเหล่านั้น
 ๑๔ เจ้าจะได้พ้นจากคนที่ชอบทำชั่ว
 ที่สนุกสนานกับทางชั่วที่วิปริตผิด เพี้ยนไป
 นั้น
 ๑๕ เจ้าจะได้พ้นจากคนที่มีหนทางคดเคี้ยว
 และคนที่เจ้าเล่ห้ในทางทั้งหลายของเขา
 ๑๖ เจ้าจะได้พ้นจากภรรยาของผู้อื่น*
 จากหญิงเล่นชู้ที่พุดหวานหู
 ๑๗ ผู้ ที่ทอด ทิ้งสามีที่นางแต่งด้วยตอนเป็น
 สาว
 และลื้มข้อ ตกลงที่เธอทำไว้กับสามีต่อ หน้า
 พระเจ้าของเธอ
 ๑๘ ทางที่ไปหาเธอ นั้น ลาดไปสู่แดนคนตาย
 อย่างแน่นอน
 และรอยเท้าทั้งหลายของเธอนั้นนำไปสู่เมือง
 ผี
 ๑๙ ทุกคนที่ไปหานาง ไม่เคยได้กลับมาอีก
 ไม่มีใครในพวก นั้นพบเห็นหนทางแห่งชีวิต
 อีกเลย
 ๒๐ ดังนั้นให้เดินบนหนทางของคนดี
 และยึด มั่นในหนทางของคน เหล่า นั้นที่ท่า
 ตามใจพระเจ้า
 ๒๑ เพราะคนสัตย์ ชื่อจะได้อาศัยอยู่บนแผ่นดิน
 ดิน
 และคนบริสุทธีก็จะต้องอยู่ที่นั่น
 ๒๒ แต่คนชั่วจะถูกตัดออกจากแผ่นดิน
 และคนไม่สัตย์ชื่อก็จะถูกถอนรากถอนโคน

ชีวิตที่พระเจ้าพอใจจะยืนยาว
 ๑ ลูกเอ๋ย อย่าลื้มคำสั่งสอนของเรา
ก ให้ใจของเจ้าเก็บรักษาคำ สั่งต่างๆของ
 เราไว้
 ๒ เพราะสิ่ง เหล่านี้จะเพิ่มพูนจำนวนวันและปี
 ของชีวิตเจ้า
 แถมจะทำให้เจ้าอยู่เย็นเป็นสุขด้วย

๓ อย่าให้ความจงรักภักดีและความ ชื่อสัตย์
 ละทิ้งเจ้าไป
 ผูกมั่นไว้รอบคอของเจ้าเหมือนกับสร้อยคอ
 เขียนมันลงไปบนแผ่นดินใจของเจ้า
 ๔ แล้วเจ้าจะเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จ
 สำเร็จอย่างดียิ่ง
 ในสายตาของพระเจ้าและผู้คนทั่วไป
 ๕ ให้ไว้ วางใจในพระ ยาห์เวห์ด้วยสุดใจของ
 เจ้า
 และอย่าได้พึ่งความเข้าใจของตัวเอง
 ๖ ให้เชื่อฟังพระองค์ในทุกหนทางของเจ้า
 แล้วพระองค์จะทำให้เส้นทางของเจ้าราบรื่น
 ๗ อย่าได้คิดว่าตัวเองฉลาด
 แต่ให้ยำเกรงพระ ยาห์เวห์และหันไปจากสิ่ง
 ชั่วร้าย
 ๘ เมื่อเจ้าทำอย่างนี้ มันจะช่วยเยียวยารักษา
 สุขภาพของเจ้า
 และทำให้กระดูกของเจ้าสดชื่น
 ๙ ให้ถวายเกียรติกับพระ ยาห์เวห์ด้วยทรัพย์
 สมบัติของเจ้า
 และด้วยผลผลิตแรกจากพืชผลทุกชนิดที่เจ้า
 ปลูกไว้
 ๑๐ แล้วยัง ฉางของเจ้าจะเต็ม เปี่ยมไปด้วย
 เมล็ดข้าว
 และถึงเหล่า อ่องุ่นของเจ้าก็จะเต็ม ล้นไป ด้วย
 เหล้าองุ่นใหม่
 ๑๑ ลูก เอ๋ย อย่าดู หมิ่นการตี สอนของพระ
 ยาห์เวห์
 และอย่าได้ขุ่นเคืองเมื่อพระองค์ตักเตือน
 ๑๒ เพราะพระ ยาห์เวห์จะตัก เตือนคนที่
 พระองค์รัก
 เหมือนกับพ่อที่เตือนลูกที่เขามาจากภูมิใจ

คุณค่าของสติปัญญา

๑๓ คนที่ค้นพบสติปัญญา มีเกียรติจริงๆ
 คนที่มีความเข้าใจก็มีเกียรติจริงๆ
 ๑๔ กำไรที่เกิดจากสติปัญญานั้น มีค่ายิ่ง กว่า
 เงิน
 รายได้ที่เกิดจากเธอ มีค่ายิ่งกว่าทองคำ
 ๑๕ สติปัญญานั้นมีค่ายิ่งกว่าทับทิม
 สิ่งทั้ง หลายที่เจ้าอยากได้ไม่อาจจะเทียบได้
 กับสติปัญญา
 ๑๖ ชีวิตที่ยืนยาวก็อยู่ในมือขวาของเธอ

* ๒:๑๖ ภรรยาของผู้อื่น ... หญิงเล่นชู้ หรือ แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า หญิงต่างประเทศ ... หญิงต่างดาว

ความมั่งคั่งและเกียรติยศก็อยู่ในมือข้า
 ของเธอ
 ๑๗ ทางเดินของสติปัญญา นั้นนำความ สุขมา
 ให้
 และหนทางทั้งหมดของเธอคือสันติสุข
 ๑๘ สติ ปัญญาคือต้นไมแห่งชีวิตแก่ผู้ ที่
 สวมกอดเธอไว้
 ผู้ที่ยึดเธอไว้ ถือว่ามีเกียรติจริงๆ
 ๑๙ พระ ยาร์เวห์ใช้สติ ปัญญาในการวาง
 รากฐานของโลกนี้
 พระองค์ใช้ความ เข้าใจในการจัด วางฟ้า
 สวรรค์ในท้องของมัน
 ๒๐ ด้วยความรู้ของพระองค์ ก็มีน้ำพุพุ่งขึ้นจาก
 ใต้ดิน
 และหมู่เมฆก็โปรยปรายฝนลงมา

สติปัญญาจะสอนให้ยุติธรรม

๒๑ ลูก เอ๋ย ฝ่า ระวางวิธี การแก้ปัญหาและ
 ความสุขุมรอบคอบของเจ้าไว้
 อย่าปล่อยให้อสองสิ่ง นี้ หลุดรอดสายตาของ
 เจ้าไปได้
 ๒๒ แล้วสองสิ่งนี้จะให้ชีวิตกับเจ้า
 และเป็นเครื่องประดับอยู่บนคอของเจ้า
 ๒๓ เจ้าจะเดินตามทางของเจ้าอย่างปลอดภัย
 เท้าของเจ้าจะไม่มีวันสะดุดล้ม
 ๒๔ ถ้าเจ้านอนลง เจ้าก็จะไม่ต้องหวาดกลัว
 เมื่อเจ้าล้มตัวลงนอน เจ้าจะหลับอย่างมี
 ความสุข
 ๒๕ อย่าไปกลัวความ หายนะที่เกิดขึ้นอย่าง
 กระทบหัน
 หรือกลัวเมื่อลมพายุโถมกระหน่ำเข้า ใส่คน
 ชั่ว
 ๒๖ เพราะพระ ยาร์เวห์จะเป็นความเชื่อ มั่น
 ของเจ้า
 และจะดูแลรักษาเท้าของเจ้าให้พ้นจากกับ
 ดัก
 ๒๗ อย่าได้หวงของดีจากคนที่มิสิทธิ์จะได้
 มัน
 เมื่อเจ้าสามารถที่จะให้กับเขา
 ๒๘ อย่าได้บอกกับเพื่อนบ้านว่า
 “ไปก่อน ค่อยมาใหม่ พรุ่งนี้ถึงจะให้”
 เมื่อเจ้ามีจะให้อยู่แล้ว
 ๒๙ อย่าได้วางแผนทำร้ายเพื่อนบ้าน
 ที่อยู่ใกล้ๆและไว้วางใจในตัวเจ้า
 ๓๐ อย่าได้ตำหนิคนดีกับใครโดยไม่มีสาเหตุ
 เมื่อคนๆนั้นไม่ได้ทำร้ายอะไรเจ้าเลย

๓๑ อย่าอิจฉาคคนที่ชอบความรุนแรง
 อย่าไปเลือกทำตามอย่างเขา
 ๓๒ เพราะพระ ยาร์เวห์ชยะแฆงคนคดโกง
 เหล่านั้น
 แต่พระองค์จะเป็นเพื่อนกับคนสัตย์ซื่อ
 ๓๓ คำสาป ช่งของพระ ยาร์เวห์จะตกอยู่ใน
 เรือนคนชั่ว
 แต่พระองค์จะอวยพรบ้านของคนที่ทำ
 ตามใจพระเจ้า
 ๓๔ พระองค์เยาะเย้ยคนที่ชอบเยาะเย้ย
 แต่พระองค์เมตตา ปราณีกับคนที่อ่อนน้อม
 ถ่อมตน
 ๓๕ คนฉลาดจะได้รับเกียรติ
 แต่คนโง่ตื้อรั้นจะอับอายขายหน้า

คำแนะนำของพ่อเกี่ยวกับสติปัญญา

๑ ลูกๆเอ๋ย ฟังคำสั่งสอนของพ่อเจ้าเกิด
 และเอาใจใส่ให้ดี เพื่อเจ้าจะได้รับ ความ
 รู้ความเข้าใจ
 ๒ เพราะเราได้ให้คำแนะนำที่ดีกับเจ้า
 ตั้งนั้นอย่าได้ลืมคำสอนของเรา
 ๓ สมัยที่เรายังเป็นเด็กอยู่ในบ้านของพ่อ
 เป็นลูกเพียงคนเดียวของแม่ ที่แม่
 ทะนุถนอม
 ๔ พ่อเริ่มสอนเราและพูดกับเราว่า
 “ขอให้ใจของเจ้ายึด มั่นในคำ พูดต่างๆของ
 พ่อ
 ให้รักษาคำสั่งต่างๆของพ่อไว้ แล้วชีวิตเจ้าจะ
 ยั่งยืน
 ๕ ให้เอาสติปัญญาและความรู้ความเข้าใจเกิด
 อย่าได้ลืมคำพูดเหล่านั้นที่ออกจากปากของพ่อ
 และอย่าหันหนีไปจากมันเลย
 ๖ อย่าได้หัน หลังให้กับสติปัญญา แล้วเธอจะ
 ฝ่ารักษาเจ้า
 รักเธอ แล้วเธอจะปกป้องเจ้า
 ๗ ก้าวแรกที่จะเป็นคนฉลาด ก็คือ การรับเอา
 คำสอนที่เฉลียวฉลาด
 แม้ว่าจะต้องเสียทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดที่มีอยู่
 ก็ตาม ก็ให้รับเอาความเข้าใจเกิด
 ๘ ให้เห็นคุณค่าของสติปัญญาเกิด แล้วเธอจะ
 ยกย่องเจ้า
 เธอจะให้เกียรติกับเจ้า เมื่อเจ้าสวมกอดเธอ
 ไว้
 ๙ สติปัญญาจะสวมมงกุฎดอกไม้อันงดงามไว้
 บนหัวของเจ้า
 เธอจะมอบมงกุฎอันแสนวิเศษแก่เจ้า”

เลือกหนทางแห่งสติปัญญา

- ๑๐ ฟังเถิด ลูกเอ๋ย ให้อยอมรับคำพูดทั้งหลายของเรา
- แล้วเดือนปีแห่งชีวิตของเจ้าจะยืนยาว
- ๑๑ เราสอนเจ้าในทางแห่งสติปัญญา
- เรานำเจ้าสู่หนทางที่ถูกต้องทั้งปวง
- ๑๒ เมื่อเจ้าเดิน อย่าง ก้าวของเจ้าจะไม่ถูกกีดขวาง
- ถ้าเจ้าวิ่ง เจ้าก็จะไม่สะดุดล้ม
- ๑๓ ให้อึดคำสั่งสอนไว้ อย่าปล่อยให้หลุดไป
- เฝ้าดูแลรักษาสติปัญญาไว้ เพราะเธอคือชีวิตของเจ้า
- ๑๔ อย่าเข้าไปในทางของคนชั่ว
- อย่าเดินตามทางของพวกคนชั่วช้า
- ๑๕ หลีกเลียงมันเสีย อย่าตามมันไปเลย
- หันไปจากมันและเดินไปทางอื่น
- ๑๖ เพราะถ้าคน ชั่วพวก นั้นไม่ได้ทำชั่ว พวกมันก็จะนอนไม่หลับ
- ถ้าพวก มันยังไม่ได้ทำให้คน หนึ่งคนใดสะดุดล้ม ลง เวลานอนของพวก มันก็จะถูกขโมยไป
- ๑๗ พวกมันกินขนมปังแห่งความชั่วร้าย
- และดื่มเหล้าองุ่นแห่งความรุนแรง
- ๑๘ แต่ทาง เดินของคนที่ทำตามใจพระเจ้าก็เปรียบเหมือนแสงอรุณรุ่ง
- ที่ส่องสว่างมาก ชื่นเรื่อจจนสว่างเต็ม ที่ของวันนั้น
- ๑๙ หนทางของคน ชั่วเปรียบเหมือนความมืดมิด
- พวกมันไม่รู้ว่าจะตัวเองสะดุดอะไรล้ม

ให้เดินในทางที่ถูก

- ๒๐ ลูก เอ๋ย ตั้งใจฟังคำ พูดทั้ง หลายของเราเถิด
- เอียงหูมาฟังสิ่งที่เราพูดให้ดี
- ๒๑ อย่าปล่อยยให้คำ พูดเหล่านี้เส็ด รอดไปจากสายตาเจ้า
- เก็บรักษาพวกมันไว้ในใจ
- ๒๒ เพราะคำสอนเหล่านี้ นำชีวิตมาให้กับคนที่ค้นพบพวกมัน
- มันจะเยียวยา รักษาทั้ง กายและใจของคน ที่พบพวกมัน
- ๒๓ ยิ่งกว่าสิงโต ให้เฝ้าระวังใจ

เพราะใจเป็นแหล่งชีวิต
 ๒๔ ให้เอาคำพูดที่คิดโกงห่างจากปากของเจ้า
 เถอะ
 ให้เอาคำพูดที่หลอก ลงห่างไปจากริม ฝีปาก
 เจ้า
 ๒๕ ขอให้ตาของเจ้ามองตรงไปข้างหน้า
 ให้ดูหนทางที่กำลังก้าวไป
 ๒๖ ให้สนใจทางที่เจ้าจะก้าวไป
 แล้วเจ้าจะปลอดภัยในทุกหนทางที่เจ้าไป
 ๒๗ อย่าได้ออกนอกกลุ่มนอกทางไปทางขวาหรือ
 ทางซ้าย
 ให้ยังเท้าของเจ้าไว้จากความชั่ว

สติปัญญาจะพาให้พ้นการผิดประเวณี

๕ ลูกเอ๋ย ให้สนใจสติปัญญาของเรา
 ๕ ใญ่หูฟังความรู้ความเข้าใจของเราให้ดี
 ๖ แล้วเจ้าจะได้คิดรอบคอบ
 และริม ฝีปากของเจ้าจะพูดด้วยความ ฐึ
 แท้จริง
 ๓ เพราะริม ฝีปากของเมียคนอื่น นั้น *หยาด
 เย็มด้วยน้ำผึ้ง
 และคำพูดของเธอก็สิ้นยิ่งกว่าน้ำมันมะกอก
 ๔ แต่สุดท้ายแล้วเธอจะขมเหมือนกับบอ ระ
 เฟ็ด
 และเจ็บปวดเหมือนดาบสองคม
 ๕ เท้าของเธอ ننเดินไปสู่ความตาย
 ทุกย่างก้าวของเธอตรงดิ่ง ไปยังแดนคนตาย
 ๖ เธอไม่ยอมเดินตรงไปยังหนทางที่นำไปสู่
 ชีวิต
 หนทางของเธอ นั้นแคเดี้ยว แต่เธอก็ไม่รู้ตัว
 เสียด้วยซ้ำ
 ๗ ดังนั้น ลูกๆเอ๋ย ฟังเราให้ดี
 และอย่าได้หันเหไปจากคำ พูดทั้ง หลายของ
 เรา
 ๘ อยู่ให้ห่างไกลจากผู้หญิงอย่างนั้น
 และอย่าเข้าไปใกล้ประตูบ้านของเธอ
 ๙ ไม่อย่างนั้น ชื่อเสียงเกียรติยศของเจ้าก็จะ
 ตกไปเป็นของคนอื่น
 และเจ้าจะสูญเสียเดือนปีของเจ้าให้กับคนที่
 โหดร้าย
 ๑๐ พวกคนแปลกหน้าจะสุบทรัพย์สมบัติของ
 เจ้าจนอึดหน่า
 ทรัพย์สมบัติที่เจ้าหามาได้ด้วยความยาก
 ลำบากก็จะตกไปอยู่ในบ้านของคนอื่น

*๕:๓ เมียคนอื่นนั้น หรือ แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “หญิงแปลกหน้า” หรือ “หญิงต่างถิ่น”

๑๑ ในที่สุดเจ้าจะร้องครวญคราง
 เมื่อเนื้อหนังและร่างกายของเจ้าถูกทำลาย
 ๑๒ แล้วเจ้าจะพูดว่า “ข้าเคยเกลียด ชังคำสั่ง
 สอน
 และใจข้าก็เหยียดหยามการว่ากล่าวตัก
 เตือน
 ๑๓ ข้าไม่เชื่อฟังพวกครูข้า
 และไม่ยอมเงี้ยวหูฟังครูผู้แนะนำข้า
 ๑๔ ข้าก็เลยเจอกับปัญหา ร้อยแปดอย่าง
 รวดเร็ว
 แล้วต้องอับอายขายหน้าต่อหน้าที่ซุ่มนุมน
 ชน”
 ๑๕ ดังนั้นให้ดื่มน้ำ *จากบ่อเก็บน้ำของเจ้าเอง
 เป็นน้ำใสบริสุทธิ์จากบ่อของเจ้าเอง
 ๑๖ ไม่อย่างนั้น ตาน้ำของเจ้าอาจจะไหลนอง
 ไปท่วมท้องถนน
 และสายน้ำของเจ้าอาจจะไหลนองไปในที่
 ลานเมือง
 ๑๗ ให้สายน้ำนั้นเป็นของเจ้าแต่เพียงผู้เดียว
 อย่าแบ่งปันกับคนอื่น
 ๑๘ ขอให้ตาน้ำของเจ้าได้รับพร
 ขอให้เสพสุขกับภรรยาที่เจ้าแต่งตั้งตนเป็น
 หม่อม
 ๑๙ เธอเป็นเหมือนกวางเพศเมียที่เข้า ยวนใจ
 หรือเลี้ยงผาที่สง่างาม
 ขอให้เต้าของเธอหนักบึ้งกระหายเจ้าเสมอ
 ขอให้เฝ้าหมั่นกับการร่วมรักกับนางอยู่
 เสมอเสมอ
 ๒๐ ลูกพ่อ ทำไมจะต้องไปเฝ้าหมั่นกับหญิงอื่น
 และโอบกอดสองเต้าของหญิงขี้เล่า
 ๒๑ เพราะวิถีทางของแต่ละคน หนีไม่พ้น
 สายตาของพระยาที่เวห์หรือก
 พระองค์ตรวจสอดทุกอย่างก้าวของเขา
 ๒๒ ความชั่วที่เขาทำเป็นกับดักสำหรับตัวเขา
 เอง
 เขาติดอยู่กับตาข่ายแห่งความบาปของตัวเอง
 ๒๓ เขาตายไปเพราะขาดการควบคุมตนเอง
 และหลงทางไปเพราะความเงี้ยวของตนเอง

อย่าค้าประกันหนี้ให้คนอื่น
 ๑ ลูกเอ๋ย หากเจ้าไปค้าประกันหนี้ให้กับ
 เพื่อนบ้านของเจ้า
 คือไปจับมือรับปากประกันหนี้ให้กับคนอื่น

๒ เจ้าได้ตกหลุมพรางแล้วที่ไปรับปากเขา
 อย่างนั้น
 คำพูดของเจ้าทำให้เจ้าติดกับดักแล้ว
 ๓ ลูกเอ๋ย ให้เจ้าทำอย่างนี้ เพื่อเจ้าจะได้รอด
 ตัวไปจากเรื่องนี้
 ให้ไปหาเพื่อนบ้านคนนั้นอย่างถ่อมสุภาพ
 และขอเรื่องเพื่อนบ้านคนนั้นของเจ้า
 เพราะเจ้าตกอยู่ในกำมือของเขาแล้ว
 ๔ อย่าได้นอนตาลับ
 หรือปล่อยให้หนึ่งตาปรือ
 ๕ เอาตัวรอดไว้ก่อน เหมือนกับกวางที่หนี
 จากนายพราน
 หรือเหมือนกับนกที่หนีจากเงื้อมมือของนาย
 พรานล่านก

ระวิงอย่าเกียจคร้าน

๖ เจ้าคนขี้เกียจ ไปดูมดไป
 ไปดูชีวิตของมันซะ จะได้ฉลาดขึ้น
 ๗ มดไม่มีผู้สั่งการ
 ไม่มีเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปกครอง
 ๘ แต่มันหาอาหารในช่วงฤดูร้อน
 และเก็บสะสมในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว
 ๙ เจ้าคนขี้เกียจ เจ้าจะนอนอยู่ตรงนั้นอีกนาน
 แค่นั้น
 เมื่อไหร่เจ้าถึงจะลุกขึ้นจากที่นอน
 ๑๐ คนเกียจคร้านพูดว่า “นอนอนอีกสักงีบ
 ขอพักอีกสักหน่อย
 ขอนอนกอดดอกอีกสักนิด”
 ๑๑ แล้วเมื่อนั้น ความยากจนก็จะจู่โจมเข้าใส่
 เจ้าเหมือนกับโจรบุกปล้น
 และความอดอยากก็จะจู่โจมเข้ามาเหมือน
 ไม้กรบ

ระวิงคนที่ชอบก่อเรื่อง

๑๒ คนชอบก่อเรื่อง
 คือคนชั่วร้ายที่ชอบพูดโกหกไปทั่ว
 ๑๓ พร้อมทั้งขยิบหูขยิบตา
 ส่งสัญญาณด้วยมือและเท้า
 ๑๔ เขาก่อการทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ
 ด้วยจิตใจคดโกงที่วางแผนการชั่วร้าย
 ๑๕ ดังนั้น ความหายนะจะเกิดขึ้นกับเขาทันที
 ทันใด
 และเขาจะถูกทำลายอย่างย่อยยับภายใน
 พริบตา เกินกว่าที่จะเยียวยารักษาได้

*๕:๑๕ น้ำ ในที่นี้กำลังเปรียบเทียบกับเม็ย

สิ่งที่พระยาห์เวห์เกลียดชัง

๑๖ มีหกสิ่งที่พระยาห์เวห์เกลียดชัง
อันที่จริงมีเจ็ดสิ่งที่พระองค์สะอิดสะเอียน
๑๗ คือดวงตาที่หยิ่งยโส
ลิ้นที่พูดโกหก
มือที่ฆ่าคนบริสุทธิ์
๑๘ จิตใจที่คิดแผนการชั่วร้าย
เท้าที่รีบวิ่งไปทำความชั่ว
๑๙ อีกทั้งพยานเท็จที่พูดโกหก
และคนที่ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันใน
หมู่พี่น้อง

ระวิงเรื่องการเล่นชู้

๒๐ ลูกเอ๋ย ให้รักษาคำสั่งของพ่อเจ้าไว้
และอย่าละทิ้งคำสั่งสอนของแม่เจ้า
๒๑ ให้เอามั่นคงล่องคอของเจ้าไว้
ให้มันห้อยอยู่ใกล้ใจของเจ้าตลอดเวลา
๒๒ ไม่ว่าเจ้าจะเดินไปที่ไหน คำสั่งสอนนั้นจะ
นำทางเจ้า
จะคอยดูแลเจ้าเมื่อเจ้านอนลง
และจะคอยพูดคุยกับเจ้าเมื่อเจ้าตื่นขึ้น
๒๓ เพราะคำสอนนั้นเป็นตะเกียง
คำสั่งสอนนั้นเป็นแสงสว่าง
และการดักเตือนดีสอนนั้นเป็นทางที่นำไปสู่
ชีวิต
๒๔ คำ สอนของพ่อแม่จะช่วยรักษาเจ้าให้
รอดพ้นจากหญิงชู้
และรอดพ้นจากคำพูดยั่ววนของหญิงที่เล่น
ชู้*
๒๕ อย่าปล่อยให้ใจของเจ้ากระสันในความ
งามของเธอ
และอย่าปล่อยให้เธอสะกดเจ้าด้วยหางตา
ของเธอ
๒๖ เพราะไปเที่ยวโสเภณี จ่ายค่าตัวเท่า
ขนมปังแค่ก้อนเดียว
แต่ถ้าไปยุ่งกับเมียคนอื่น เจ้าจะต้องเสียทั้ง
ชีวิตไป
๒๗ ใครบ้างที่ใส่ไฟเข้าไปในกระเป่าหน้าอก
แล้วเสื้อไม่ไหม้

๒๘ ใครบ้างที่เดินบนถ่านไฟ
แล้วเท้าไม่พอง
๒๙ คนที่ไปร่วมหลับ นอนกับเมียของเพื่อน
บ้านก็เหมือนกัน
ไม่มีใครที่ไปแต่ต้องตัวเธอ แล้วพันโทษไป
ได้
๓๐ คนจะไม่เหยียดหยามหัวขโมยหรือก
ถ้าเขาขโมยไปเพื่อดับความหิวโหย
๓๑ แต่ถ้าหากเขาถูกจับได้ เขาจะต้องจ่ายคืน
ถึงเจ็ดเท่า
เขาอาจจะต้องชดใช้ด้วยทุกสิ่งที่เขาได้อยู่
๓๒ ส่วนคนที่เป็นอย่างกับเมียคนอื่น เป็นคนไม่มี
สมองคิด
คนที่ทำอย่างนี้ทำลายตัวเอง †
๓๓ เขาจะถูกโยยติ และเสื่อมเสียเกียรติ
ความอับอายของเขาไม่อาจถูกลบล้างไปได้
๓๔ เพราะความหึง หวงจะกระตุ้นให้สามีของ
หญิงนั้นโกรธแค้น
และในวันที่เขาแค้นนั้น เขาจะไม่ปราณี
เลย
๓๕ เขาจะไม่ยอมรับเงินชดใช้ใดๆ
และไม่ยอมรับค่าทำขวัญ ด้วย ไม่ว่าเจ้าจะ
พยายามให้เขามากแค่ไหนก็ตาม

คำเตือนอีกครั้งเรื่องการเล่นชู้

๗* ลูกพ่อ จดจำคำพูดของเราไว้ให้ดี
ให้เก็บสะสมคำสั่งของเราไว้กับตัวเจ้า
๒ ให้รักษา คำ ต่างๆ ของเรา แล้วเจ้าจะมี
ชีวิตที่ยั่งยืน
ให้รักษาคำสั่งสอนของเรา เหมือนกับแก้วตา
ของเจ้า
๓ ให้ผูกคำสั่งต่างๆ ของเราไว้ที่นิ้วมือของเจ้า
และให้เขียนพวกมันลงไปในแผ่นใจของเจ้า
๔ ให้พูดกับสติ ปัญญาว่า “เจ้าคือพี่ สาวของ
ข้า”
ให้เรียกความรู้ความเข้าใจว่า “เจ้าเป็นเพื่อน
ชู้ของข้า”
๕ แล้วพวกมันจะช่วยป้องกันเจ้าจากเมียของ
คนอื่น
และช่วยให้เจ้ารอดพ้นจากหญิงเล่นชู้ † ที่พูด
ยั่ววนเจ้า

* ๖:๒๔ หญิงที่เล่นชู้ หรืออาจแปลได้อีกว่า “หญิงแปลกหน้า” หรือ “หญิงต่างถิ่น”
† ๖:๓๒ คนที่ทำอย่างนี้ทำลายตัวเอง ก็ปล่อยให้เขาไปมีชู้ อย่างนั้น”
† ๗:๕ หญิงเล่นชู้ หรืออาจแปลได้อีกว่า “หญิงแปลกหน้า” หรือ “หญิงต่างถิ่น”

๖ เรามองผ่านช่องไม้ระแนงลงมาด้านล่าง จากหน้าต่างบ้านชั้นบนของเรา

๗ เรามองเห็นพวกคนหนุ่มบาง คนที่อ่อนต้อโลก

ในกลุ่มนี้เราสังเกตเห็นคนหนึ่ง ที่ไม่มีสมมุติ

๘ เขากำลังเดินไปตามถนน และมาใกล้มุมถนนที่อยู่ใกล้กับบ้านของหญิงคนหนึ่ง เขาเลี้ยวไปตามถนนที่ผ่านบ้านของหญิงคนนั้น

๙ ในช่วงเวลาพลบค่ำในยามค่ำคืน ความมืดมิดย่างกรายเข้ามา

๑๐ ทันใดนั้น หญิงคนนั้นก็เดินเข้ามาหาเขา แต่งตัวอย่างกับโสเภณี ในใจเธอเต็มไปด้วยเล่ห์เพทุบาย

๑๑ เธอจัดจ้าน คือด้านเท้าของเธออยู่ไม่ติดบ้าน

๑๒ เดี่ยว ก็อยู่ตามถนน เดี่ยว ก็อยู่ตามลานเมือง

เธอดักข่มอยู่ทุกซอกทุกมุม

๑๓ เธอคว้าตัวเขาเข้ามาจูบ แล้วพูดกับเขาอย่างหน้าด้านๆว่า

๑๔ “วันนี้นั้นฉันได้ถวายเครื่องสังสรรค์บูชาเพื่อแก่นั่นไปแล้ว

ฉันจึงมีเนื้ออย่างเหลือเพื่ออยู่ที่บ้าน

๑๕ ฉันก็เลยออกมามองหาที่ทาน และฉันก็พบท่านจนได้

๑๖ นี่แน่ะ ฉันปู้ฝาคลุมเตี้ยงเอาไว้ ด้วยฝ่าลีนินย้อมสีของอียิปต์

๑๗ ฉันมีกำยานหอม นำหอมจากตะวันออก และอบเชย

ฉันได้พรมพวกมันลงบนที่นอน

๑๘ มาเถิด ให้เรามาตีมต่ำกับความรักของเรา จนรุ่งเช้า

ให้เราไปสนุกสนานกับความรักของ เรากันเถิด

๑๙ เพราะผิวของฉันไม่อยู่บ้าน เขาเดินทางไปไกลแสนไกล

๒๐ เขาเอาถุงเงินติดตัวไปด้วย เขาจะไม่กลับบ้านจนกว่าจะถึงวันพระ จันทรเต็มดวง”

๒๑ เธอยู่ววนเขาและหว่านเสน่ห์ใส่เขา และเกลี้ยกล่อมเขาด้วยคำพูดที่รื่นหู

๒๒ แล้วเขาก็ตามเธอไปที่นั่นที่ เหมือนกับวัวตัวผู้ที่เดินไปให้เขาฆ่า เหมือนกับกวางหนุ่มที่เดินไปติดกับดัก

๒๓ แล้วลูกธนูแทงทะลุเข้าไปในตับของมัน เขาเปรียบเหมือนนกที่รีเข้าสู่ตาข่าย เขาไม่รู้ตัวว่าเขาจะต้องชดใช้ความผิดนี้ด้วยชีวิต

๒๔ ดังนั้น ลูกๆเอ๋ย ฟังเราให้ดี ให้ตั้งใจฟังคำพูดจากปากของเราให้ดี

๒๕ อย่าปล่อยใจของเจ้าหันไปในทางของเธอ อย่าได้พลัดหลงเข้าไปในทางของเธอ

๒๖ เพราะเธอได้ทำให้ผู้คนล้มตายมามากแล้ว มีคนอีกมากมายที่ตกเป็นเหยื่อของเธอ

๒๗ บ้านของเธอ นั้นเป็นหนทางไปสู่หลุมฝังศพ

ห้องนอนของเธอนำไปสู่แดนคนตาย

สติปัญญาเล่าเรื่องของเธอให้ฟัง

๑ สติปัญญากำลังส่งเสียงร้องเรียกอยู่ด้วยความรู้ความเข้าใจเปล่งเสียงของเธอ

๒ เธอยืนอยู่ที่บนยอดเขา ตามถนนหนทางและตามทางแยกถนน

๓ เธอส่งเสียงร้องอยู่ที่ข้างประตู และที่ทางเข้าเมือง

๔ สติปัญญาเรื่องราว “ท่านทั้งหลาย ข้าส่งเสียงเรียกพวกท่าน เสียงของข้าพูดกับมนุษย์ทุกคน”

๕ คนทั้งหลายที่ขาดความเข้าใจ ให้เรียนรู้ที่จะเป็นคนฉลาดหลักแหลมเถิด คนโง่ทั้งหลาย หัดใช้สมองเสียบ้าง

๖ ฟังให้ดี เพราะเรามีเรื่องสำคัญบางอย่างจะบอก

เราจะสอนเจ้าในสิ่งที่ถูกต้อง

๗ ด้วยว่าปากของเรานั้นพูดความจริง ริมฝีปากของเรานั้นเกลียดชังความชั่ว

๘ คำพูดทุก คำที่ออกจากปากของเรา นั้นล้วนสัตย์ซื่อ

ไม่มีคำ พูดใดที่บิดเบือนหรือทำให้หลงผิดเลย

๙ ถ้อยคำทุกคำล้วนแต่ชัดแจ้งอยู่แล้วสำหรับ คนที่มีความเข้าใจ และตรงไปตรงมาสำหรับคนที่มีความรู้

๑๐ ให้ยอมรับการตก เตือนของเรา มันดีกว่า เงินเสียอีก

ยอมรับความ รู้ของเรา มันดีกว่าทองคำบริสุทธิ์

๑๑ เพราะสติปัญญานั้นดีกว่าทัพบทิม สิ่งทั้ง หลายที่เจ้าอยากได้ไม่อาจจะเทียบได้กับสติปัญญา

๑๒ “เราเป็นสติปัญญา เราอยู่ร่วมชายคาเดียวกับความเฉลียวฉลาด และเรารู้ว่าจะหาความรู้และความคิดรอบคอบได้ทีไหน

๑๓ ความยำเกรงพระ ยาร์เวห์นั่น คือการเกลียดชังความชั่ว และเราก็เกลียดชังความหยิ่งจองหอง การกระทำชั่วร้ายและคำพดลหลอกลวง

๑๔ เรามีคำแนะนำดีๆ และวิธีการแก้ปัญหามา เราเป็นความเข้าใจ และเรามีพลัง

๑๕ เราช่วยพวกกษัตริย์ในการปกครอง และเราช่วยพวกผู้นำให้ออกกฎหมายที่ยุติธรรม

๑๖ พวกเจ้า ชายก็อาศัยเราในการปกครองบ้านเมือง พวกคนใหญ่คนโต และผู้พิพากษาที่ยุติธรรม ก็อาศัยเราด้วยเหมือนกัน

๑๗ เรายรักคุณเหล่านั้นที่รักเรา คนเหล่านั้นที่แสวงหาเราจะพบเรา

๑๘ ความร่ำรวยและเกียรติยศนั้นก็อยู่กับเรา อีกทั้งความมั่งคั่งอันถาวรที่ได้มาอย่าง ยุติธรรมก็อยู่กับเรา

๑๙ ผลของเรา นั้นดียิ่ง กว่าทองคำหรือแม่แต่ทองคำบริสุทธิ์ ผลผลิตของเรานั้นดีกว่าเงินบริสุทธิ์

๒๐ เราเดินในทางที่ทำให้พระเจ้าชอบใจ เราอยู่ในทางที่ยุติธรรม

๒๑ เรามอบความมั่งคั่งให้เป็นมรดกกับคนที่รักเรา เราทำให้กำลังสมบัติของเขาเต็ม

๒๒ พระ ยาร์เวห์สร้างเราขึ้นมาเมื่อพระองค์เริ่มต้นงานของพระองค์ พระองค์สร้างเรานานมาแล้วก่อนอะไรทั้งหมด

๒๓ เราถูกก่อร่างขึ้นเมื่อครั้งอดีตกาล ตอนแรกเริ่มก่อนที่จะมีแผ่นดินโลกเสียอีก

๒๔ เราเกิดมาก่อนที่จะมีมหาสมุทร เมื่อครั้งที่ยังไม่มีตาน้ำไหลออกมามากมาย

๒๕ เราเกิดมาก่อนที่ภูเขาจะถูกจัดวางในที่ของมัน

ก่อนที่จะมีเนินเขาเสียอีก

๒๖ เราเกิดมาก่อนที่พระองค์จะสร้างแผ่นดินโลก

ห้องฟุ้งและฝุ่นบนผืนโลก

๒๗ เราอยู่กับพระองค์ตอนที่พระองค์จัดวางฟ้าสวรรค์ไว้ในที่ของมัน และดีแสนชอบฟ้าไว้บนผืนน้ำของทะเลลึก

๒๘ เราอยู่กับพระองค์ตอนที่พระองค์จัดวางฟ้ากับเมฆไว้เบื้องบนอย่างมั่นคง และเมื่อตาน้ำฟุ้งขึ้นมาจากใต้ทะเลลึก

๒๙ เราอยู่กับพระองค์ตอนที่พระองค์วางเส้นเขตแดนของทะเล เพื่อไม่ให้ทะเลเมิดคำสั่งของพระองค์ เราอยู่กับพระองค์ตอนที่พระองค์วางรากฐานของแผ่นดินโลก

๓๐ เมื่อนั้น เราได้อยู่กับพระองค์ ในฐานะช่างผู้ชำนาญงาน เราทำให้พระองค์มีความสุขเปลितเปลิบในทุกๆวัน

เราเดินร่ำอยู่ต่อหน้าพระองค์อยู่เสมอ

๓๑ เราเดินร่ำไปทั่วพื้นโลกของพระองค์ และมนุษย์ทำให้เรามีความสุขเปลितเปลิบ

๓๒ ดังนั้น ลูกๆเอ๋ย ฟังเราให้ดี คนพวก นั้นที่ยึด มั่นอยู่ในทางของเรามีเกียรติจริง ๆ

๓๓ ให้ฟังคำสั่ง สอนของเรา จะได้เป็นคนฉลาด

อย่าได้เมิ่นเฉยกับมัน

๓๔ คนที่ฟังเรา มีเกียรติจริง ๆ ในทุกๆวัน พวกเขาเฝ้ารออยู่ที่ประตูของเรา คอยเฝ้ารอออกมา

๓๕ เพราะว่าคนที่พบเราก็คือพบชีวิต และได้รับพระพรจากพระยาร์เวห์

๓๖ แต่คนที่ไม่พบเรา ก็ทำร้ายตัวเอง ทุกคนที่เกลียดชังเรา ก็รักความตาย”

คำเชิญของสติปัญญา

๙^๑ สติปัญญาได้สร้างบ้านของเธอขึ้น เธอได้สร้างบ้านที่มีเสาถึงเจ็ดต้น †

* ๘:๓๐ ช่างผู้ชำนาญงาน หรืออาจแปลได้ว่า “ในฐานะเพื่อนที่ได้รับความไว้วางใจ” หรือ “ในฐานะลูกรัก”

† ๙:๑ เจ็ดต้น บ้านของคุณอิสราเอลในสมัยก่อน มีลานบ้านอยู่ข้างใน และมีทางเดินที่คลุมด้วยหลังคา คำด้วยเสาสี่ต้น แต่ถ้ามี่เจ็ดต้นก็แสดงว่าเป็นบ้านที่ใหญ่โต และเลขเจ็ดในสมัยนั้นมีความหมายว่าสมบูรณ์ครบถ้วน

๒ สติปัญญาได้ฆ่าสัตว์ของเธอ และผสมเหล้า
 อุ่นไว้
 และเธอได้จัดโต๊ะอาหารไว้พร้อม
 ๓ สติปัญญาได้ส่งพวกสาวใช้ของเธอออกไป
 เธอร้องเชิญจากที่สูงสุดของเมืองว่า
 ๔ “ใครก็ตามที่อ่อนต่อโลก เข้ามาหาฉันนี้”
 สติปัญญาพูดกับพวกที่ไม่มีสมมอคิดว่า
 ๕ “มาสิ มากินอาหารของฉัน
 และดื่มเหล้าอุ่นที่ฉันได้ผสมไว้แล้ว
 ๖ ให้ทิ้งเพื่อนๆที่อ่อนต่อโลกพวกนั้น เพื่อเจ้า
 จะได้มีชีวิตยืนยาว
 ให้เดินไปในทางแห่งความเข้าใจ”
 ๗ ใครก็ตามที่สั่งสอนคนยโสโอหัง เขาคนนั้น
 ก็จะถูกดูหมิ่น
 ใครก็ตามที่ต่อว่าคนชั่ว เขาจะได้รับบาดเจ็บ
 ๘ ย่ำติ เตียนคนหยิ่ง ยโส เพราะเขาจะ
 เกลียดเจ้า
 ให้ต่อว่าคนฉลาด แล้วเขาจะรักเจ้า
 ๙ ให้สั่งสอนคนฉลาด แล้วเขาจะยิ่งฉลาดขึ้น
 ให้สั่งสอนคนที่ทำตามใจพระเจ้า แล้วเขาจะ
 ยิ่งเรียนรู้มากขึ้น
 ๑๐ จุดเริ่มต้นของสติปัญญา คือ ความยำเกรง
 พระยาห์เวห์
 ความ เข้าใจอย่างถ่องแท้ คือ การรู้จัก
 พระองค์ผู้ศักดิ์สิทธิ์
 ๑๑ สติปัญญาบอกว่า “ฉันจะทำให้วันคืนของ
 เจ้าเพิ่มมากขึ้น
 และจะเพิ่มจำนวนปีเข้าไปในชีวิตของเจ้า
 ๑๒ ถ้าหากเจ้ากลายเป็นคนฉลาด มันก็เป็น
 ประโยชน์สำหรับตัวเจ้าเอง
 แต่ถ้าเจ้ากลายเป็นคนหยิ่ง ยโส เจ้า เองนั้น
 หละหลือจะต้องทนทุกข์ทรมาน”

คำเชิญของความโง่เขลา

๑๓ ความ โง่ เขลาส่งเสียงเอะอะ เธออ่อนต่อ
 โลก
 และไม่รู้อะไรเลย
 ๑๔ เธอนั่งอยู่ที่ตรงประตูบ้านของเธอ
 บนที่นั่งที่ตั้งอยู่บนจุดที่สูงสุดของเมือง
 ๑๕ เธอส่งเสียงร้องเรียกผู้คนที่เดินผ่านไปมา
 ผู้ที่เร่งรีบเดินไปตามทางของเขาวา
 ๑๖ “ใครก็ตามที่อ่อนต่อโลก ให้มาหาฉันทาง
 นี้”

และเธอก็พูดกับคนที่ไม่มียศมอคิดว่า
 ๑๗ “นำที่ขโมยมานั้นรสชาติก็หวานกว่า
 ขนมนึ่งที่ได้มาอย่างลับๆนั้นก็อร่อยกว่า”
 ๑๘ แต่คนที่อ่อนต่อโลกพวก นั้นไม่รู้ว่ามีมืออยู่
 กับเธอที่นั้น
 พวกแขกของเธอก็อยู่ในที่ ลึกของแดนคน
 ตาย

สุภาษิตของซาโลมอน

๑ นี้คือสุภาษิตของซาโลมอน
 ๑๐ ลูกชายที่ฉลาดนั้นทำให้พ่อยินดี
 แต่ลูกชายที่โง่เขลาทำให้แม่โศกเศร้า
 ๒ ทรมันสมบัติที่หามาได้จากความ ชั่ว นั้น ไม่
 ก่อให้เกิดกำไรอะไร
 แต่การใช้ชีวิตในทางที่ถูกตองนั้น จะช่วยให้
 รอดพ้นจากความตาย
 ๓ พระ ยาห์เวห์จะไม่ปล่อยให้คนที่ทำตามใจ
 พระเจ้าอดอยาก
 แต่พระองค์ขจัด ขวางไม่ให้คน ชั่วได้ในสิ่งที่
 พวกมันกระหายหา
 ๔ มือที่เกียจคร้านทำให้ยากจน
 แต่มือที่ขยันทำให้ร่ำรวย
 ๕ คนที่เก็บรวบรวมพืชผลในฤดูร้อน เป็นลูก
 ที่รู้จักคิด
 แต่คนที่เอาแต่นอนในฤดูเก็บ เกี่ยว นั้น เป็น
 ลูกที่น้ำอับอวย
 ๖ พระพรต่างๆจะอยู่บนหัวของคนยุติธรรม
 แต่ความ ทารุณจะซ่อนอยู่ในปากของคนชั่ว
 ๗ คนยกชื่อของคนดีในอดีตมาอวยพรคนอื่น
 แต่ชื่อ เสียงของคนชั่วที่เน่า เปื่อยจะถูก
 หลงลืมไปอย่างรวดเร็ว
 ๘ คนฉลาดทำตามคำสั่งต่างๆ
 แต่คนโง่ที่พูดพล่อยๆก็จะถูกทำลาย
 ๙ คนที่ใช้ชีวิตอย่างซื่อสัตย์ไม่ต้องห่วงอะไร
 แต่คนที่อยู่ในทางไม่ซื่อสัตย์ก็จะถูกจับได้
 ๑๐ คนที่หลิว ตาเจ้า เล่ห์จะทำให้เกิดความ
 ทุกข์ยาก
 คนโง่ที่พูดพล่อยๆก็จะถูกทำลาย
 ๑๑ ปากของคนที่ทำตามใจพระเจ้าน้ำพุ
 แห่งชีวิต
 แต่ความทารุณจะซ่อนอยู่ในปากของคนชั่ว *
 ๑๒ ความเกลียด ชังย่อมเร่งเร้าให้เกิดการ
 ทะเลาะวิวาท

* ๑๐:๑๑ แต่ความทารุณ ... คนชั่ว หรือแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “ความรุนแรงเต็มเต็มอยู่ในปากของคนชั่ว”

แต่ความรักปกปิดความผิดทั้งปวง
 ๑๓ บรมิฝีปากของคนหัวโวงจะเจอสติปัญญา
 แต่หลังของคนโง่จะเจอไม่เรียว
 ๑๔ คนฉลาดจะสะสมความรู้ไว้
 แต่ปากของคนโง่ เขาจะแนะนำความหายนะมา
 สู่ตัวเอง
 ๑๕ ทรมิสมบัติของคนร่ำรวยเป็นป้อม
 ปรวการคุ้มกันเขา
 แต่ความ ขัดสนของคนจนคือความ หายนะ
 ของเขา
 ๑๖ รางวัลของคนที่ทำตามใจพระเจ้าคือชีวิต
 ผลตอบแทนของคนชั่วคือการลงโทษ
 ๑๗ คนที่ยอมฟังคำแนะนำ จะเป็นหนทางที่นำ
 ไปสู่ชีวิต
 แต่คนที่ไม่ยอมฟังคำ ตักเตือน จะทำให้คน
 อื่นหลงทางไป
 ๑๘ พุดโกหก เพื่อปิดบังความ เกลียด ชังก็แยะ
 อยู่แล้ว
 แต่พุดใส่ร้ายก็ยิ่งโง่กว่านั้นอีก
 ๑๙ คนพุดมากย่อมปลั่งปากอยู่เรื่อย
 แต่คนที่ขมฝีมปากไว้เป็นคนรู้จักคิด
 ๒๐ ลินของคนที่ทำตามใจพระเจ้า ก็เปรียบ
 เหมือนเงินบริสุทธิ์
 แต่จิตใจของคนชั่วนั้นมีค่าเพียงน้อยนิด
 ๒๑ รมิ ฝีปากของคนที่ทำตามใจพระเจ้าหล่อ
 เลี้ยงคนมากมาย
 แต่คนโง่ตายเพราะขาดความเข้าใจ
 ๒๒ เป็นพระยาห์เวห์ที่อวยพรให้คุณมั่งคั่ง
 งาน หนักของคุณเอง ไม่ทำให้คุณมั่งคั่งกว่า
 นั้นหรือ
 ๒๓ คนโง่เขลาสนุกสนานกับการทำผิด
 แต่คนฉลาดมีความสุขกับสติปัญญา
 ๒๔ สิ่งที่คุณชั่วหวาดกลัวนั้นจะเกิดขึ้นกับเขา
 แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าจะได้ รับสิ่งที่เขา
 ต้องการ
 ๒๕ เมื่อพายุพัดมา ก็จะกวาดคนชั่วไป
 แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้า จะยืน หัดมั่นคง
 ตลอดไป
 ๒๖ นำลัม สายชูทำให้เข็ด ฟัน ควันทำให้แสบ
 คนชั้ เกียจก็ทำให้เจ้า นายของเขา รู้สึกอย่าง
 นั้นเหมือนกัน

๒๗ การยำเกรงพระ ยาห์เวห์ จะต่อชีวิตให้
 ยืนยาวออกไป
 แต่เดือนปีของคนชั่วจะถูกตัดให้สั้นลง
 ๒๘ ความ หวังของคนที่ทำตามใจพระเจ้าจะ
 จบลงอย่างมีความสุข
 แต่ความคาดหวังของคน ชั่วจะไม่เป็นจริง
 ตามนั้น
 ๒๙ พระ ยาห์เวห์จะเป็นที่หลบ ภัยสำหรับคนที่
 ใช้ชีวิตอย่างไม่มีที่ติ
 แต่พระองค์นำความหายนะมาสู่พวกที่ทำชั่ว
 ๓๐ คนที่ทำตามใจพระเจ้าจะไม่ถูกสั่นคลอน
 แต่คนชั่วจะไม่คงอยู่ในแผ่นดิน
 ๓๑ ปากของคนที่ทำตามใจพระเจ้าก่อให้เกิด
 ปัญญา
 แต่ลिनของคนคดโกงจะถูกตัดขาดไป
 ๓๒ รมิ ฝีปากของคนที่ทำตามใจพระเจ้ารู้ว่า
 อะไรสมควรพูด
 แต่ปากของคนชั่วจะพูดแต่สิ่งที่คดโกง

๑๑ แต่พระองค์ชอบใจลูก ต้มที่เที่ยง
 ตรง

๒ ความหิยามาเมื่อไร ความอับอายก็ตามมา
 แต่สติปัญญาจะมากับคนที่อ่อนน้อมต่อมตน
 ๓ ความสัตย์ซื่อจะนำทางคนซื่อตรง
 แต่ความปลิ้นปล้อนของคนทรยศจะทำลาย
 ตัวเขาเอง
 ๔ ความ มั่งคั่งก็ช่วยอะไรไม่ได้ในวันที่
 พระองค์เกรียวโกรธ
 แต่ความดีช่วยให้รอดพ้นจากความตาย
 ๕ ความ ดีของคนสัตย์ ซื่อทำให้หนทางของ
 เขาราบรื่น
 แต่คนชั่วจะล้มลงเพราะความชั่วของเขาเอง
 ๖ ความดีของคนที่ดีตรงช่วยเขาให้รอด
 แต่คนทรยศจะติดกับ ดักไนกิเลสตัณหาของ
 ตัวเอง
 ๗ เมื่อคน ชั่วตาย ความหวังของเขาที่สูญ ลิน
 ไป
 และความหวังที่จะได้ร่ำรวยก็จบสิ้นไปด้วย
 ๘ คนที่ทำตามใจพระเจ้าจะได้ รับการช่วย
 เหลือให้พ้นออกมาจากความทุกข์ยาก
 แต่คนชั่วจะได้รับความทุกข์ยากนั้นแทน
 ๙ คนหลอกลวงจะใช้คำพูดทำลายเพื่อนบ้าน

* ๑๐:๒๒ เป็นพระยาห์เวห์ ... มั่งคั่งกว่านั้นหรือ ข้อนี้แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “เป็นพระยาห์เวห์ที่อวยพรให้คุณมั่งคั่ง และพระองค์ไม่แถมความทุกข์ใดๆให้เลย”

แต่พวกที่ทำตามใจพระเจ้าจะรอดพ้นไปได้
 ด้วยความรู้ที่พวกเขามี
 ๑๐ เมื่อคนที่ทำตามใจพระเจ้ารุ่งเรือง ทั้ง
 เมืองก็ชื่นชมยินดี
 และเมื่อคนชั่วพินาศ เสียงโห่ร้องยินดีก็ดัง
 ขึ้น
 ๑๑ คำอวยพรของคนสัตย์ ชื่อทำให้บ้านเมือง
 เจริญรุ่งเรือง
 แต่ปากของคนชั่วทำลายบ้านเมืองเสีย
 ๑๒ คนที่พูดเหยียดหยามเพื่อนบ้านเป็นคนที่ไม่
 มีสมองคิด
 แต่คนที่มีความเข้าใจจะนิ่งเงียบ
 ๑๓ คนที่ขบถนินทา เก็บความลับไม่ยอม
 แต่คนที่ไว้วางใจได้ รักษาความลับได้
 ๑๔ ถ้ากองทัพขาด ผู้นำที่ฉลาด มันก็จะพ่าย
 แพ้
 แต่ถ้ามีที่ปรึกษามากมายก็จะชนะ
 ๑๕ คนที่คำประกันให้กับคนแปลก หน้า จะ
 ต้องเดือดร้อนแน่ๆ
 แต่คนที่หลีกเลี่ยงการ คำประกันได้ ย่อม
 ปลอดภัย
 ๑๖ หญิงสวยได้รับการเชิดชู
 ชายทারণได้ความร่ำรวย
 ๑๗ คนที่โลดใ้ย่อมส่งผลดีให้กับตัวเอง
 แต่คนที่โหดร้ายย่อมทำให้ตัวเองเดือดร้อน
 ๑๘ คนชั่วช้านั้นจะได้กำไรที่ลวงตา
 แต่คนที่หวานเมลิ็ดแห่งความ ดี ย่อมเก็บ
 เกียรติรางวัลที่แน่นอน
 ๑๙ คนที่ตั้งมั่นอยู่ในทางที่พระเจ้าชอบใจจะมี
 ชีวิตยืนยาว
 แต่คนที่เดินตามทางชั่วร้ายจะอายุสั้น
 ๒๐ พระ ยาร์เวห์สะอิดสะเอียนคนที่มึนจิตใจ
 คดโกง
 แต่พระองค์จะยอมรับคนที่ใช้ชีวิตอย่างไรที่
 ดี
 ๒๑ ขอให้มั่นใจได้ว่า คนชั่วจะไม่วันหนึ่งพ้น
 จากการถูกลงโทษไปได้
 แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าพร้อมทั้งลูก หลาน
 ของเขาจะรอดพ้นโทษ
 ๒๒ ผู้หญิงสวยที่ไม่ฉลาด

ก็เปรียบเหมือนแหวนทองคำที่สวมอยู่ที่จมูก
 หู
 ๒๓ สิ่งที่คนที่ทำตามใจพระเจ้าอยากได้ นั้นจะ
 จบลงด้วยดีอย่างแน่นอน
 แต่ความหวังของคนชั่วจะลงเอยด้วยการถูก
 ลงโทษ
 ๒๔ คนหนึ่งให้อย่างใจกว้าง เขาก็ยิ่งรวยขึ้น
 อีกคนหนึ่งไม่ยอมให้ สุดท้ายเขาก็ยากจน
 ๒๕ คนที่มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จะเจริญรุ่งเรือง
 และคนที่ช่วยเหลือคนอื่น เขาเองก็จะได้รับ
 ความช่วยเหลือ
 ๒๖ คนที่กักตุนข้าว จะถูกคนสาปแช่ง
 แต่คนที่ขายข้าวย่อมได้รับคำอวยพร
 ๒๗ คนที่เสาะหาสิ่งที่ดี ก็จะเป็นที่ชื่นชอบ
 แต่คนที่ไล่ตามสิ่งไม่ดี สิ่งไม่ดีก็จะเกิดขึ้นกับ
 เขา
 ๒๘ คนที่ไว้วางใจในความร่ำรวยของตนจะ
 ล้มลง
 แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้า จะเจริญงอกงาม
 เหมือนใบไม้เขียวสด
 ๒๙ คนที่ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน จะไต่ลม
 เป็นมรดก
 คนโง่จะตกเป็นทาสของคนฉลาด
 ๓๐ การกระทำของคนที่ทำตามใจพระเจ้าเป็น
 เหมือนต้นไม้ที่ให้ชีวิต
 แต่คนที่โหดร้าย ีมีแต่จะเอาชีวิตไป
 ๓๑ ถ้าคนที่ทำตามใจพระเจ้า ยังต้องได้รับผล
 กรรมในโลกนี้
 แล้วคนชั่วและคนบาปจะได้รับผลกรรมมาก
 กว่านั้นขนาดไหน
 ๑๒ คนที่รักความรู้ ก็ชอบให้คนอื่น
 แก้วไข
 แต่คนที่เกลียด ชังการตัก เตือนก็เป็นคนโง่
 เขลา
 ๒ พระยาร์เวห์ชื่นชมคนดี
 แต่พระองค์จะประณามคนที่วางแผนชั่วร้าย
 ๓ ไม่มีใครจะตั้งมั่นคงด้วยความชั่วร้ายได้
 แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าจะไม่ถูกถอน ราก
 ถอนโคน
 ๔ ภรรยาที่ดีเปรียบเหมือนมงกุฎของสามี

* ๑๑:๑๖ สุภาษิตข้อนี้พูดถึงความเป็นจริงในสังคมที่มักเกิดขึ้นบ่อยๆ
 † ๑๑:๓๐ คนที่โหดร้าย สำเนาฉบับแปลที่เป็นภาษากรีกและภาษาซีเรีย สนับสนุนให้แปลคำ
 นี้ว่า “คนที่โหดร้าย” แต่ สำเนาภาษาฮีบรู มีคำว่า “คนฉลาด” ซึ่งสะกดคล้ายกับคำว่า “คน
 โหดร้าย”

แต่ภรรยาที่น่าความ อับอายมาให้ ก็เปรียบ
เหมือนมะเร็งในกระดูกของเขา
๕ แรง จูงใจของคนที่ทำตามใจพระเจ้าล้วน
แต่ถูกต้อง
แต่คำแนะนำของคนชั่วนั้นก็หลอกลวง
๖ คำ พุดของคน ชั่วเป็นเหมือนกับการหมอบ
ข่มฆ่าคน
แต่คำพุดของคนสัตย์ซื่อช่วยคุณให้รอดพ้น
๗ คนชั่วถูกโค่นล้มแล้วหมดสิ้นไป
แต่ครู้ เรือนของคนที่ทำตามใจพระเจ้า จะ
ตั้งมั่นคง
๘ คนที่รู้จักคิดจะได้รับการยกย่อง
แต่คนที่มึนจิตใจสับสนวุ่นวายก็ย่อมเป็นที่
ดูถูก
๙ เป็นชาว บ้านธรรม ดาจรแต่มีทาสรับ ใช้หนึ่ง
คน
ก็ดีกว่าเสแสร้งเป็นคนมีหน้ามีตาแต่ไม่มีข้า
วกิน
๑๐ คนที่ทำตามใจพระเจ้า เข้าใจความ
ต้องการของสัตว์ที่เขาเลี้ยง
แต่ความเมตตาของคน ชั่ว ก็ยังเป็นความ
โหดเหี้ยม
๑๑ คนที่ ทำงานในไร่ นาของตน จะมีอาหาร
อย่างเหลือเฟือ
แต่คนที่ไล่ ตามสิ่งที่ไร้ สาระ เป็นคนที่ไม่
มี
สมมุติ
๑๒ คนชั่วร้าย โลภอยากได้สิ่งที่คนเลวอีกคน
หนึ่งหามาได้
แต่รากของคนที่ทำตามใจพระเจ้า นั้นจะ
ออกดอกออกผล
๑๓ คนชั่วติดกับ ดักในคำ พุดที่ผิด บาบของ
ตนเอง
แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าจะรอดพ้นจาก
ปัญหา
๑๔ เขามีไป ด้วยสิ่งที่ดีที่ เกิดมาจากคำ พุด
ของเขาเอง
และเขาจะ ได้รับผล ตอบแทนจากการกระทำ
ของเขา
๑๕ หนทางของคน โง่ นั้นก็ดูเหมือนว่าถูก ต้อง
ในสายตาของเขาเอง
แต่คนที่ฟังคำแนะนำเป็นคนฉลาด

๑๖ คน โง่ มัก โพล่ง ความ โกรธของเขาออกมา
ทันที
แต่คนฉลาดหลักแหลมกลับซ่อนความรู้สึก
อับอายไว้
๑๗ พยานที่เชื่อถือได้ พุดความจริงในศาล
แต่พยานเท็จ พุดโกหก
๑๘ การนินทาเชือดเฉือนเหมือนคมดาบ
แต่คำพุดของคนฉลาดช่วยรักษาเยียวยา
๑๙ ปากที่พุดความจริงจะคงอยู่ตลอดไป
แต่ลิ้นที่พุดโกหกจะอยู่เพียงชั่วครู่เท่านั้น
๒๐ ความหลอกลวง อยู่ในจิตใจของคน
ที่วางแผนทำชั่ว
แต่ความชื่นชมยินดีย่อมอยู่ในจิตใจของคน
ที่วางแผนทำดี
๒๑ ไม่มีอันตรายใดๆจะเกิดกับคนที่ทำตามใจ
พระเจ้าได้เลย
แต่ชีวิตของคนชั่วจะมีปัญหาเต็มไปหมด
๒๒ พระยาที่เหว้เกลียดคำพุดโกหก
แต่พระองค์ชื่นชอบคนสัตย์ซื่อ
๒๓ คนฉลาดไม่หวัดในสิ่งที่เขา
๒๔ แต่จิตใจของคน โง่ ป่าวประกาศความ โง่ ของ
ตนเองออกมา
๒๕ มือของคนขยันจะได้ปกครอง
แต่คนขี้เกียจจะต้องทำงานอย่างทาส
๒๖ ความวิตกกังวลทำให้ใจหดหู่
แต่คำ พุดที่ให้ กำลังใจย่อมทำให้เขามีความ
สุข
๒๗ คนที่ทำตามใจพระเจ้าย่อมให้คำแนะนำที่
ดีแก่คนอื่น
แต่หนทางของคน ชั่วจะทำให้คนอื่นหลง ผิด
ไป
๒๘ คนขี้เกียจไม่เคยทำอะไรสำเร็จสักอย่าง *
แต่คนขยันจะได้รับความมั่งคั่ง
๒๙ หนทางที่พระเจ้าชอบใจนั้น นำไปสู่ชีวิต
แต่อีกทางหนึ่งนำไปสู่ความตาย †
๓๐ ลูกชายที่ฉลาดย่อมฟังคำสั่ง สอน
ของพ่อ
แต่คนหยิ่งจองหองไม่ยอมฟังคำตักเตือน
๓๑ คนดีจะได้กินผลดีที่เกิดจากคำพุดของเขา
แต่คนหลอกลวง นินทาจะระหายนความ โหด
ร้าย
๓๒ คนที่ระวังปาก รักษาชีวิตตน

* ๑๒:๒๗ ข้อนี้ แปลได้อีกอย่างว่า “คนขี้เกียจ ขี้เกียจเกินกว่าที่จะย่างเหยื่อที่จับมาได้”
† ๑๒:๒๘ แต่อีกทางหนึ่งนำไปสู่ความตาย หรือ แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “ไม่มีความตายบน
เส้นทางนั้น”

แต่คนพูดมาก ทำลายตัวเอง
 ๔ คนขี้เกียจจะหิว แต่ไม่มีอะไรจะกิน
 แต่คนขยันจะมีกินอย่างอิมหนา
 ๕ คนที่ทำตามใจพระเจ้าเกลียดการโกหก
 แต่คนชั่วทำสิ่งที่น่าอับอายและน่าอับยศอดสู
 ๖ การทำสิ่งที่พระเจ้าชอบใจ จะปกป้องคนที่
 เดินในทางบริสุทธิ์
 แต่ความชั่วจะโค่นล้มคนบาป
 ๗ คนหนึ่งแสรังทำเป็นรวย แต่ไม่มีอะไรเลย
 อีกคนหนึ่งแสรังทำเป็นจน แต่กลับมีสมบัติ
 มากมาย
 ๘ ความร่ำรวยของคนๆหนึ่ง สามารถใช้เป็น
 ค่าไถ่ชีวิตเขาได้
 แต่คนยากจนไม่ถูกเรียกค่าไถ่
 ๙ แสงสว่างของคนที่ทำตามใจพระเจ้าส่อง
 แสงเจิดจ้า
 แต่ตะเกียงของคนชั่วดับมอดไป
 ๑๐ ความหยิ่งโสทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท
 แต่คนที่ยอมรับคำแนะนำ จะมีสติปัญญา
 ๑๑ ความมั่งคั่งที่ได้มาจากการฉ้อโกง จะร่อย
 หรือลงไปเรื่อยๆ
 แต่คนที่สะสมความมั่งคั่งจากการทำงาน
 หนัก จะมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
 ๑๒ ความหวังที่คอยแล้วคอยเล่าทำให้ท้อใจ
 แต่ความหวังที่เป็นจริงขึ้นมา เป็นเหมือนต้นไม้
 ไม้แห่งชีวิต
 ๑๓ คนที่ถูกคุกคาม แนะนำ นำความหายนะมาสู่
 ตน
 แต่คนที่เคารพคำสั่งสอนจะได้รับรางวัล
 ๑๔ คำสอนของคนฉลาดเป็นแหล่งน้ำแห่ง
 ชีวิต
 เพื่อคนจะได้หลีกเลี่ยงจากกับดักแห่งความ
 ตาย
 ๑๕ คนรู้จักคิดย่อมเป็นที่นิยมชมชอบ
 แต่หนทางของคนไม่เชื่อ เป็นความหายนะ
 ของเขาเอง
 ๑๖ คนฉลาดหลักแหลมทำทุกอย่างด้วยความ
 ระวัง
 แต่คนโง่โวดโง่
 ๑๗ ผู้ส่งข่าวที่ฟังไม่ได้จะนำความเดือดร้อน
 มาให้
 แต่ผู้ส่งข่าวที่เชื่อ ถิ่นได้จะนำการเยียวยามา
 ให้

๑๘ คนที่ไม่สนใจคำตักเตือน จะยากจนและ
 เสียหน้า
 แต่คนที่ยอมรับคำตักเตือน จะเป็นที่น่าเชื่อถือ
 ๑๙ ความหวังที่เป็นจริง จะหวานชื่นใจ
 แต่การทิ้งความชั่ว เป็นรสชาติที่จืดชืดไม่เอา
 ไหนสำหรับคนโง่
 ๒๐ คนคนฉลาดก็จะกลายเป็นคนฉลาดไป
 ด้วย
 คนคนโง่ ก็จะเจอกับอันตราย
 ๒๑ ปัญหาไล่ตามคนบาป
 แต่ความรู้เรื่องเป็นรางวัลของคนดี
 ๒๒ คนดีจะทิ้งมรดกให้แก่ลูกหลาน
 แต่ทรัพย์สมบัติของคนบาป จะตกเป็นของ
 คนที่ทำตามใจพระเจ้า
 ๒๓ ผืนดินที่ไม่ได้เพาะปลูกของคนยากจน
 อาจจะให้ผลผลิตมากมายก็ได้
 แต่บางครั้งมันก็ถูกทำลายไปเพราะความไม่
 ยุติธรรม
 ๒๔ คนที่ยังไม่เรียกว่า ก็เกลียดชังลูก
 แต่คนที่รักลูกจะไม่เพิกเฉยต่อการติสอนลูก
 ๒๕ คนที่ทำตามใจพระเจ้าจะได้กินอย่างอิม
 หนา

แต่ท้องของคนชั่วจะหิวโหยต่อไป
 ๑๔ ^๑หญิงฉลาดสร้างบ้านเรือนของเธอ
 ขึ้นมา
 แต่หญิงโง่พังทลายบ้านเรือนของเธอด้วยมือ
 ของเธอเอง
 ๒ คนที่ดำเนินชีวิตในทางสัตย์ ชื่อนั้นย่อม
 ยำเกรงพระยาห์เวห์
 แต่คนที่เดินอยู่ในทางคดโกงดูหมิ่นพระองค์
 ๓ คำพูดของคนโง่ไม่น่าเรียกว่าสุหลัง
 แต่ปากของคนฉลาดจะปกป้องตัวเขาเอง
 ๔ คอกวัวที่ไม่มีวัวดูสะอาดสะอาด
 แต่พืชผลอันอุดมสมบูรณ์เกิดจากแรงวัว
 ๕ พยานที่เชื่อถือได้จะไม่พูดโกหก
 แต่พยานที่จันจะหาใจออกมาเป็นคำ
 โกหก
 ๖ คนหยิ่งโสเสาะหาปัญญาแต่หาไม่พบ
 แต่ความรู้ันนั้นก็ง่ายต่อคนที่หัวไว
 ๗ ให้หลีกเลี่ยงให้ห่างจากคนโง่
 เพราะเจ้าจะไม่เจอคำพูดที่ฉลาดจากเขา
 ๘ คนฉลาดรู้ว่าตัวเองจะไปไหน
 แต่คนโง่คิดว่าตัวเองรู้

* ๑๔:๑ หญิงฉลาด ... ด้วยมือของเธอเอง ขึ้นนี้แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “ปัญญาสร้างบ้านเรือนของเธอขึ้นมา แต่ความโง่ พังทลายบ้านเรือนของเธอ ด้วยมือของเธอเอง”

๙ คนโง่คิดว่ากาชรดใช้ความผิดเป็นเรื่องที่น่าหัวเราะเยาะ
 แต่คนซื่อตรงหาทางคืนดีกัน
 ๑๐ ไม่ว่าใจของคุณจะขมขื่นหรือชื่นบาน
 ไม่มีใครเข้าถึงความรู้สึกนกับคุณได้หรอก
 ๑๑ บ้านของคนชั่วจะถูกทำลายไป
 แต่เรือนของคนซื่อสัตย์จะเจริญรุ่งเรือง
 ๑๒ มีทางหนึ่งซึ่งดูเหมือนถูกต้อง
 แต่สุดท้ายกลับนำไปสู่ความตาย
 ๑๓ ถึงจะหัวเราะ จิตใจก็อาจจะปวดร้าว
 เมื่อความสนุกสนานจบลง ความโศกเศร้าก็ยังคงอยู่
 ๑๔ คนกบฏจะได้ รับกรรม ชั่วที่เขาทำอย่างสาสม
 ส่วนคนดีจะได้รับกรรมดีที่เขาทำเหมือนกัน
 ๑๕ คนที่อ่อนต่อโลกจะเชื่อในทุก อย่างที่เขาได้ยินมา
 แต่คนฉลาดหลักแหลมจะไตร่ตรองแต่ละอย่างก้าวของเขา
 ๑๖ คนฉลาดจะระมัดระวังตัวและหลีกเลี่ยงปัญหา
 แต่คนโง่จะประมาทและมีความเชื่อมั่นในตัว
 เองสูง
 ๑๗ คนขีโมไม่ทำอะไรโง่ๆ
 คนวางแผนชั่วเป็นที่เกลียดชัง
 ๑๘ คนที่อ่อนต่อโลกได้รับความโง่เป็นมรดก
 แต่คนฉลาดได้รับมงกุฎแห่งความรู้
 ๑๙ พวกคนชั่วกราบลงต่อหน้าพวกคนดี
 พวกคนเลวกราบลงที่ประตูบ้านของคนดีที่
 ตามใจพระเจ้า
 ๒๐ คนยากจน นั้น แม้แต่เพื่อนบ้านก็ยัง
 รังเกียจ
 แต่คนมั่งมีกลับมีคนรักมากมาย
 ๒๑ คนที่เหยียดหยามเพื่อนบ้านก็เป็นคนบาป
 แต่คนที่เอื้อเฟื้อคนยากจนก็มีเกียรติจริงๆ
 ๒๒ คนที่คิดทำชั่วยอมหลงผิดไป
 แต่คนที่คิดทำดีจะมีเพื่อนแท้
 ๒๓ งานหนักทุกอย่างล้วนให้ผลกำไร
 แต่คนที่ดีแต่พูดจะยากจน
 ๒๔ ความมั่งคั่งของคนฉลาดคือมงกุฎของเขา

คนโง่จะได้แต่ความเขลามากขึ้น
 ๒๕ พยานที่พูดความจริงจะช่วยชีวิต
 แต่พยานที่พูดโกหกคือคนหลอกลวง
 ๒๖ คนที่ยาเกรงพระยาห์เวห์จะปลอดภัย
 ความยาเกรง นั้นจะเป็นที่ ลิ ภัยสำหรับลูก
 หลานของเขา
 ๒๗ ความยาเกรงพระยาห์เวห์คือแหล่งน้ำแห่ง
 ชีวิต
 เพื่อคนจะได้หลีก เลี่ยงจากกับ ดักแห่งความ
 ตาย
 ๒๘ ศักดิ์ศรีของกษัตริย์อยู่ที่จำนวนของ
 ประชาชน
 หากไม่มีประชาชน เขาก็ไม่ได้เป็นกษัตริย์
 ๒๙ คนที่โกรธช้านั้นมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง
 แต่คนขีโมโหนั้นอวดโง่
 ๓๐ ใจที่สงบ ส่งผลดีต่อสุขภาพ
 แต่ความอิจฉาริษยานั้นคือมะเร็งในกระดูก
 ๓๑ คนที่กดขี่ข่มเหงคนยากจนกำลังดู หมิ่น
 พระผู้สร้างคนจนนั้น
 แต่คนที่เอื้อเฟื้อต่อคนยากไร้กำลังให้เกียรติ
 กับพระองค์
 ๓๒ คนชั่วถูกทำลายไปเพราะความชั่วของเขา
 แต่ความ ซื่อสัตย์ของคนที่ทำตามใจพระเจ้า
 เป็นที่ลี้ภัยของเขา *
 ๓๓ สติปัญญาอาศัยอยู่ในใจของคนฉลาด
 แต่เป็นคนแปลกหน้าสำหรับคนโง่ †
 ๓๔ การทำตามใจพระเจ้าทำให้ชนชาติเจริญ
 รุ่งเรือง
 แต่ความ บาปนำความอับยศ อดสูมาสู่
 ประชาชน
 ๓๕ กษัตริย์ชอบใจข้าราชการที่รู้จักคิด
 แต่ความ โกรธของพระองค์จะตกอยู่กับ
 ข้าราชการที่ทำตัวน่าอับอาย

๑๕ * คำตอบที่สุภาพระับความโกรธ
 แต่คำพูดที่รุนแรงกวานโมโห
 ๒ ลินคนฉลาดทำให้ความรู้หน้าฟง
 ปากคนโง่ นั้นก็พรั่งพรูความเขลาออกมา
 ๓ ดวงตาของพระ ยาห์เวห์ นั้นอยู่ทุกหนทุก
 แห่ง
 คอยจับตาดูทั้งคนดีและคนชั่ว

* ๑๔:๒๒ คนชั่ว ... ที่ลี้ภัยของเขา ข้อนี้แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “คนชั่วถูกทำลายไปเพราะความเขลาชั่วร้ายของตน แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าได้ลี้ภัยในพระเจ้า แมตตอนที่เขาเผชิญความตาย”

† ๑๔:๓๓ ข้อนี้ แปลจากสำเนากรีกและสำเนาภาษาซีเรีย แต่ถ้าจะแปลจากสำเนาฮีบรู จะแปลได้ว่า “ปัญญาเป็นที่รู้จักแม่ในหมู่มคนโง่”

๔ ลิ่นที่เฝ้ายุวายเป็นต้นไม้แห่งชีวิต
แต่ลิ่นที่ปลิ้นปล้อนทำให้ใจแตกสลาย

๕ คนโง่ไม่ยอมเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อ
แต่คนที่ยอมรับคำตักเตือนจะเป็นคนฉลาด
หลักแหลม

๖ บ้านของคนที่ทำตามใจพระเจ้ามีทรัพย์
สมบัติมากมาย
แต่สิ่งที่คนชั่วหามาได้นั้นจะนำความทุกข์มาให้

๗ ริมฝีปากของคนฉลาดแพร่กระจายความรู้
ออกไป
แต่ความคิดของคนโง่นั้นเชื่อถือไม่ได้

๘ พระยาห์เวห์นั้นขะแยงเครื่องบูชาของ
คนชั่ว
แต่พระองค์ขึ้นชอบคำอธิษฐานของคน
ซื่อตรง

๙ พระยาห์เวห์ขะแยงทางของคนชั่ว
แต่พระองค์รักคนที่ติดตามสิ่งที่ถูกต้อง

๑๐ คนที่ทิ้งทางที่ถูกต้องไปจะถูกตีสอนอย่าง
หนัก
คนที่เกลียดชังการตักเตือนจะตาย

๑๑ แม่แต่แดนคนตาย พระยาห์เวห์ก็ยิ่งรู้ว่า
เกิดอะไรขึ้น
แล้วจิตใจของมนุษย์ล่ะ พระองค์จะไม่รู้เสีย
หรือ

๑๒ คนยโสโอหังไม่ชอบให้คนตักเตือน
เขาจะไม่คบค้ากับคนฉลาด

๑๓ ใจที่เป็นสุขย่อมทำให้ใบหน้าเบิกบาน
แต่ใจที่เป็นทุกข์ก็ทำให้จิตสลาย

๑๔ จิตใจของคนหัวไวย่อมแสวงหาความรู้
แต่ปากของคนโง่กินแต่ความโง่เข้าไป

๑๕ ทุกๆวันของคนยากจนนั้นลำบาก
แต่ถ้าใจเขาเบิกบานก็เป็นเหมือนงานเลี้ยงที่
ไม่มีวันเลิกลา

๑๖ มีทรัพย์น้อยนิด แต่ยำเกรงพระยาห์เวห์
ย่อมดีกว่ามีทรัพย์มากมาย แต่อุ่นวยใจ
เพราะมัน

๑๗ มีแต่ผักกิน ในที่ที่มีความรัก
ย่อมดีกว่ากินเนื้อวัวขุน แต่ปรุงด้วยความ
เกลียดชัง

๑๘ คนไม่โห่ร้ายย่อมก่อเหตุทะเลาะวิวาท
แต่คนใจเย็นย่อมระงับการโต้เถียงกัน

๑๙ หนทางของคนเกียจคร้านมีแต่ขวาก
หนาม
แต่หนทางของคนสัตย์ ซื่อเป็นทางหลวงราบ
เรียบ

๒๐ ลูกชายที่ฉลาดนั้นทำให้พ่อยินดี
แต่คนโง่จะถูกแม่ของตน

๒๑ ความโง่เป็นเป็นเรื่องสนุกสำหรับคนที่ไม่มี
สมองคิด
แต่คนที่มีความเข้าใจย่อมมุ่งตรงไปในทางที่
ถูกต้อง

๒๒ แผนการล้มเหลวเพราะขาดการปรึกษา
แต่ถ้ามีคนปรึกษามากมาย แผนการย่อม
สำเร็จ

๒๓ คนอาจจะพอใจกับคำตอบที่ให้ไป
แต่จะดีกว่านั้นสักแค่ไหน ถ้ารู้จักพูดให้ถูก
กาลเทศะ

๒๔ ทางของผู้มีปัญญานำขึ้นไปสู่ชีวิต
เพื่อเขาจะได้หนีไปจากทางที่นำลงไปสู่ดิน
แดนคนตาย

๒๕ พระยาห์เวห์ทำลายบ้านเรือนของคนที่ยัง
ยโส

แต่พระองค์รักษาเขตแดนของหญิงม่าย

๒๖ พระยาห์เวห์ขะแยงความคิดที่ชั่วร้าย
แต่คำพูดที่เมตตาปราณีนั้นบริสุทธิ์ในสายตา
ของพระองค์

๒๗ คนโลกที่หวังรวยทางลัด นำความเดือด
ร้อนมาให้กับครัวเรือน
แต่คนที่เกลียดชังสิ่งชั่วจะมีชีวิตยืนยาว

๒๘ จิตใจของคนที่ทำตามใจพระเจ้า ย่อมคิด
ให้ดีก่อนตอบ
แต่ปากของคนชั่ว นั้นพรั่ง พรั่งสิ่งชั่วร้ายออก
มา

๒๙ พระยาห์เวห์ไม่รับฟังคนชั่ว
แต่พระองค์ตอบคำอธิษฐานของคนที่ทำ
ตามใจพระองค์

๓๐ เห็นประกายตาที่สดใส นำความสุขมาสู่
จิตใจ
ไต่ย่นข่าวดี ทำให้ร่างกายกระชุ่มกระชวย

๓๑ คนที่ฟังคำตักเตือนที่มีประโยชน์ต่อชีวิต
จะอยู่ในหมู่คนฉลาด

๓๒ คนที่เพิกเฉยต่อคำสั่งสอน เกลียดชังตัว
เอง
แต่คนที่ฟังคำตักเตือนจะได้รับความเข้าใจ

๓๓ ความยำเกรงพระยาห์เวห์ สั่งสอนให้ฉลาด
ความนอบน้อมถ่อมตน ต้องมาก่อน
เกียรติยศ

๑๖ มนุษย์วางแผนว่าจะพูดอะไร
แต่เป็นพระยาห์เวห์ที่ให้คำพูดที่ถูก
ต้องกับพวกเขา

๒ มนุษย์เห็นว่าทุกอย่างที่เขาทำนั้นถูกต้อง

แต่พระยาห์เวห์ตัดสินที่แรงจูงใจ
 ๓ ให้มอบภาระงานของเจ้าให้กับพระยาห์เวห์
 แล้วแผนการของเจ้าจะสำเร็จ
 ๔ พระยาห์เวห์สร้างทุกสิ่งขึ้นมาอย่างมีจุดมุ่ง
 หมาย
 แม้แต่คน ชั่ว พระองค์ก็สร้างขึ้นมาจากก้อน
 ๕ พระยาห์เวห์ชยะแขยงคนหยิ่งจองหองทุก
 คน
 ให้แน่ใจได้เลยว่าเขาจะไม่มีทางพ้นโทษไป
 ได้
 ๖ ความผิด บาปลบได้ด้วยความรักภักดี
 และความสัตย์ซื่อ
 เคารห์ร้ายหลีกเลียงได้ด้วยการยำเกรงพระ
 ยาห์เวห์
 ๗ เมื่อพระ ยาห์เวห์ฟัง พอใจการกระทำของ
 โครสัคคน
 แม้แต่ศัตรูของคน นั้น พระองค์ก็จะทำให้
 กลายเป็นเพื่อนกับเขา
 ๘ มีรายได้ไม่น้อยจากทางที่ถูกต้อง
 ก็ยังดีกว่ามีรายได้มากจากการฉ้อโกง
 ๙ มนุษย์วางแผนในใจสำหรับเส้นทางของตน
 แต่พระยาห์เวห์เป็นผู้กำหนดทุกอย่างก้าวของ
 เขา
 ๑๐ คำ ตัดสินของพระเจ้าอยู่ที่ริม ฝิปากของ
 กษัตริย์
 ดังนั้นเมื่อกษัตริย์ตัดสิน ปากของพระองค์ไม่
 เคยพูดผิด
 ๑๑ พระ ยาห์เวห์สนใจว่า トラซูและตาซัง นั้น
 ว่าเที่ยงตรงหรือเปล่า
 น้ำ หนักของลูก ตุ่มแต่ละลูกที่อยู่ในถุง เป็น
 ๑๒ พวงกษัตริย์ชยะแขยงการทำผิด
 เพราะบัลลังก์ของพระองค์จะเข้ม แข็งได้
 ด้วยการกระทำที่ถูกต้องเท่านั้น
 ๑๓ พวงกษัตริย์ชอบใจกับคำพูดที่ซื่อตรง
 พระองค์รักคนที่พูดความจริง
 ๑๔ กษัตริย์ที่โกรธเกรี้ยวอาจจะส่งคนออกไป
 ฆ่าคุณได้
 แต่คนฉลาดระงับความโกรธของพระองค์ได้
 ๑๕ โบหน้าที่แปลงปลั่งของกษัตริย์ให้ชีวิต
 และความโปรดปรานของพระองค์ ก็เปรียบ
 เหมือนเมฆฝนในฤดูใบไม้ผลิ
 ๑๖ ได้สติปัญญา ดีกว่าได้ทองคำ
 ได้ความเข้าใจ ดีกว่าได้เงิน

๑๗ ทางของคนเที่ยง ตรง นั้นหนัก เลียง
 อันตราย
 คนที่ระวังหนทางของตน ย่อมรักษาชีวิต
 ของตนไว้
 ๑๘ ความเย่อหยิ่งนำไปสู่ความหายนะ
 ความจองหองนำไปสู่การล้มลง
 ๑๙ เป็นคนถ่อมตัวและอยู่ในหมู่คนจน
 ก็ยังดีกว่าแบ่งของที่ปล้นมาได้กับคน เย่อ
 หยิ่ง
 ๒๐ คนที่สนใจฟัง คำแนะนำย่อมพบกับความ
 รุ่งเรือง
 คนที่วางใจในพระยาห์เวห์ มีเกียรติจริง ๆ
 ๒๑ คนฉลาดได้ชื่อว่าเป็นคนหัวไว
 คำพูดที่น่าฟังทำให้คนเรียนรู้อีกขึ้น
 ๒๒ การรู้จัก คิดเป็นแหล่งนำแห่งชีวิตแก่เจ้า
 ของมัน
 แต่โทษของคนโง่คือการเป็นคนโง่นั้นเอง
 ๒๓ คนฉลาดคิดก่อนพูด
 และการพูดของเขาทำให้คนเรียนรู้อีกขึ้น
 ๒๔ คำพูดที่ไพเราะเป็นเหมือนรวงผึ้ง
 ที่หอมหวานแก่ลิ้นและเยียวยาแก่ร่างกาย
 ๒๕ มีทางหนึ่งซึ่งดูเหมือนถูกต้อง
 แต่สุดท้ายกลับนำไปสู่ความตาย
 ๒๖ ความหิวของคนงานช่วยเขา
 คือกระตุ้นให้เขาทำงาน
 ๒๗ คนไร้ค่าวางแผนชั่ว
 คำพูดของเขาเป็นไฟที่เผาผลาญ
 ๒๘ คนที่มีเจตนาร้ายทำให้เกิดการทะเลาะ
 วิวาท
 คนที่ซุบซิบนินทาทำให้เพื่อน สนิทแตกแยก
 กัน
 ๒๙ คนโหดร้ายล่อลวงเพื่อนบ้านของตน
 และชักนำพวกเขาไปในทางที่ไม่ดี
 ๓๐ คนที่ซุบซิบตานั้นก็กำลังวางแผนหลอกลวง
 ส่วนคนที่เม้มปากแสดงว่าทำชั่วเสร็จแล้ว
 ๓๑ ผมหงอกบนหัวเป็นมงกุฎแห่งศักดิ์ศรี
 ซึ่งคน นั้นได้มาตอนเดินอยู่ในหนทางที่
 พระเจ้าชอบใจ
 ๓๒ ความอดทนดีกว่าพลังกำลัง
 ควบคุมตัวเองได้ ดีกว่ายึดเมืองได้
 ๓๓ คนจับสลากเพื่อหาคำตอบ
 แต่พระ ยาห์เวห์เป็นผู้กำหนดว่าสลากจะออก
 มาอย่างไร
 ๑๗ มีแค่เปลือกขนมปังแห้งเป็น
 ๑๗ อาหารในที่เจียมสงบ

ยังดี กว่าอยู่ในบ้านที่เต็มไป ด้วยงาน เลี้ยง
พร้อมกับการทะเลาะวิวาท
๒ ทาสที่รู้จัก คิดจะปกครองอยู่เหนือลูกของ
เจ้านายที่ทำตัวไร้ค่า
เขาจะได้รับส่วนแบ่งในมรดกพร้อมกับลูกของ
เจ้านาย
๓ เบ้าหลอมมิไว้สำหรับทดสอบเงิน เต้าหลอม
มิไว้สำหรับทดสอบทองคำ
แต่ผู้ทดสอบจิตใจคือพระยาห์เวห์
๔ คนที่สนใจฟังคำ พุดชั่ว ร้ายก็เป็นคน ชั่ว
เหมือนกัน
คนที่ฟังคำพุดใส่ร้ายก็เลวพอกับคนโกหก
๕ คนเยาะเย้ยคนจน ก็ถูกลงโทษ ผู้สร้างของเขา
เขา
คนที่ดีใจเมื่อเห็นคนอื่นโชคร้าย ย่อมหนีการ
ลงโทษไปไม่พ้น
๖ พวกหลานๆเป็นมงกุฎของคนแก่เฒ่า
พ่อแม่เป็นความภาคภูมิใจของลูกๆ
๗ การพุดดีเลิศไม่ใช่นิสัยของคนโง่
การพุดโกหกยิ่งไม่ใช่นิสัยของคนชั้นผู้นำ
๘ คนที่ให้สินบนคิดว่าสินบนคือหินนำโชค
เพราะไม่ ว่าเขาหันไปทาง ไหน ก็ประสบ
ความสำเร็จ
๙ คนที่ปกปิดความ ผิดของคนอื่นไว้รักษา
มิตรภาพ
ส่วนคนที่เล่าความ ผิดของเพื่อนให้คนอื่นฟัง
ก็ทำลายมิตรภาพ
๑๐ ต่อว่าคนหัวไวแค่ครั้งเดียว
ก็ยิ่งได้ผลมากกว่าตีคนโง่ร้อยครั้ง
๑๑ คนขี้หน้านึกคิดแต่การกบฏ
แต่พระเจ้าจะส่งคนโหดเหี้ยมไปลงโทษเขา
๑๒ พบกับแม่หมี่ที่ลูกของมันถูกขโมยไป
ยังดีกว่าพบกับคนโง่ที่กำลังทำสิ่งโง่ๆอยู่
๑๓ ใครก็ตามที่ตอบแทนความดีด้วยความชั่ว
ครวเรือนของเขาจะเจอแต่เรื่องชั่วร้ายเสมอ
๑๔ การเริ่มต้นทะเลาะวิวาทเป็นเหมือนเงาะรู
ที่เขื่อน
ดังนั้น หยุดเสียก่อนที่มันจะปะทุออกมา
๑๕ พระยาห์เวห์ชยะแขยง คนที่ตัดสินให้คน
ชั่วพ้นผิด
และคนที่ตัดสินให้คนบริสุทธิ์รับโทษ
๑๖ เงินในมือคนโง่จะมีประโยชน์อะไร

เขาจะซื้อปัญญาได้หรือ ในเมื่อเขาไม่มีสมอง
คิด
๑๗ เพื่อนแท้ก็รักกันอยู่เสมอ
ส่วนพี่น้อง นนก็เกิดมาเพื่อช่วย เหลือ กันใน
ยามทุกข์ยาก
๑๘ มีแต่คนไม่มีสมองคิดเท่านั้นที่ไปจับมือ
คำประทุกันให้กับเพื่อนบ้าน
๑๙ คนที่ชอบบทเรื่ง ก็ชอบการทะเลาะวิวาท
คนที่ชอบยกตัวเอง ก็ริ้นหาความพินาศ
๒๐ คนคดโกงไม่รุ่งเรือง
คนหลอกลวงย่อมเคราะห์ร้าย
๒๑ พ่อที่ให้กำเนิดคนโง่ยอมเสว้สอกเสียใจ
พ่อของคนโง่ดเซลาอย่ามไม่ดีใจ
๒๒ ใจที่เป็นสุขนั้นเป็นยาอย่างดี
แต่ใจที่แตกสลายทำให้หมดเรี่ยวแรงไป
๒๓ คนชั่วให้สินบนจากกระเป่าเสื้อของเขา
เพื่อให้บิดเบือนคดี
๒๔ คนหัวไวจดจ่ออยู่กับสติปัญญา
แต่คนโง่อกแวกไปมา
๒๕ ลูกชายโง่ กวนโมโหพ่อ
และทำให้แม่ผู้ให้กำเนิดขมขื่นใจ
๒๖ การปรับโทษคนบริสุทธิ์ไม่ถูกต้องแน่
การโอบยตีผู้สูงส่งที่ซื่อสัตย์ก็เป็นสิ่งเลวร้าย
๒๗ คนรู้มากมักพุดน้อย
คนที่มีความเข้าใจมักใจเย็น
๒๘ ถึงจะโง่ แต่ถ้าเจียบเสย ก็ได้ชื่อว่าเป็นคน
ฉลาด
ถ้าเขาปิดปาก ก็ดูเหมือนคนหัวไว
๑๘
๑ คนแยกตัวโดดเดี่ยว เอาแต่ใจตัว
เอง
จะโกรธใส่คนที่ให้คำแนะนำเขา
๒ คนโง่ไม่ยินดีในความเข้าใจ
แต่อยากแสดงความคิดเห็นของตนท่าเดียว
๓ ทำชั้วก็โดนดูถูก
ทำเรื่งน่าอัปายก็โดนดูหมิ่น
๔ คำ พุดจากปาก เป็นน้ำ ลึกที่เกินกว่าจะ
เข้าใจได้
แต่แหล่ง น้ำแห่งปัญญาทำให้สดชื่นเสมอ
เหมือนกับลำธารที่ไหลเชี่ยว
๕ การเข้า ข้างคนทำผิด และไม่ให้ความ
ยุติธรรมกับคนบริสุทธิ์
เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

* ๑๗:๑๑ กบฏ ในที่นี้หมายถึงการทำผิดบาปโดยเจตนาต่อพระเจ้า มากกว่าจะหมายความถึง กบฏทางการเมือง

† ๑๗:๑๙ ยกตัวเอง ในภาษาเดิมใช้คำว่า “ยกประตูขึ้นสูง”

๖ คำพูดของคนโง่งนำสู่การทะเลาะวิวาท
 ปากของเขาชวนให้ถูกตี
 ๗ ปากของคนโง่งทำให้ตัวเองต้องพินาศ
 ริมฝีปากของเขาเป็นกับดักตัวเอง
 ๘ คำพูดซึบนิทาเป็นเหมือนอาหารอร่อย
 ที่ตกลงไปในร่างกายส่วนที่ลึกที่สุดของผู้ฟัง
 ๙ คนซึ่เกียจหลังยาวที่ไม่ยอมทำงานของตน
 เป็นพี่น้องกับคนที่ชอบทำลาย
 ๑๐ พระนามของพระ ยาร์เวห์เป็นป้อมอัน
 แข็งแกร่ง
 คนที่ทำตามใจพระเจ้าวิ่งเข้าไปในป้อมแล้ว
 ปลอดภัย
 ๑๑ ทรัพย์สมบัติของคนร่ำรวยเป็นป้อม
 ปรกการคุ้มกันเขา
 เขาคิดว่าเป็นเหมือนกำแพงสูง
 ๑๒ จิตใจที่เย่อหยิ่งจะมาก่อนความพินาศ
 ความนอบน้อมถ่อมตนจะมาก่อนเกียรติยศ
 ๑๓ คนที่รีบตอบทั้งๆที่ยังฟังไม่จบ
 เป็นคนโง่งและต้องอับอายขายหน้า
 ๑๔ จิตใจที่ร่าเริงช่วยได้ในยามเจ็บป่วย
 แต่จิตใจที่แตกสลาย ใครจะทนได้
 ๑๕ ใจของคนหัวไวได้ความรู้
 หูของคนฉลาดหาความรู้ไว้
 ๑๖ ของขวัญย่อมเปิดทางให้กับผู้ให้
 และนำเขาไปถึงคนใหญ่คนโต
 ๑๗ คนที่ให้การก่อน ดูเหมือนจะเป็นฝ่ายถูก
 จนกว่าผู้กรณินจะมาสอบสวนเขา
 ๑๘ การจับสลากทำให้การทะเลาะวิวาทยุติลง
 และแยกคู่ต่อสู้ที่มีอำนาจออกจากกัน
 ๑๙ จะได้ใจพี่น้องที่เราทำผิดต่อเขาคืนมายาก
 ยิ่งกว่าตีเมืองที่เข้มแข็ง
 การทะเลาะวิวาทขวาง กันคนออกจากกัน
 เหมือนกับประตูเมืองที่ปิดด้วยสลักอัน
 แข็งแกร่ง
 ๒๐ ผลจากคำพูด เลี้ยงท้องของคนพูดให้อิ่ม
 หน้า
 ผลจากริมฝีปาก ทำให้เขาอึดอ้อม
 ๒๑ จะตายหรือจะรอดก็อยู่ที่อำนาจลิ้น
 คนที่ชอบพูด ต้องพร้อมที่จะรับผลที่เกิดขึ้น
 ๒๒ คนที่พบภรรยาที่พบของดี
 แสดงว่าพระยาห์เวห์ชอบคนนั้น
 ๒๓ คนจนพูดอ่อนวอน
 แต่คนรวยตอบหัวงู
 ๒๔ เพื่อนเที่ยวก็มี
 แต่เพื่อนตายที่สนิทยิ่งกว่าพี่น้องก็มี

๑๙ เป็นคนยากจนที่ซื่อสัตย์
 ยังดีกว่าเป็นคนหลอกลวงที่โง่ง
 ๒๒ ยากทำโน่นทำนี่โดยขาดความรู้ ย่อมนำไปสู่ความหายนะ
 คนที่ทำอะไรอย่างเร่งรีบย่อมผิดพลาด
 ๓ ความ โง่งของคนย่อมทำลายชีวิตของเขา
 เอง
 แต่ใจของเขากลับมาโกรธพระยาห์เวห์
 ๔ ความมั่งคั่งทำให้มีเพื่อนฝูงมากมาย
 แต่ถ้าจนเมื่อไหร่เพื่อนก็ปลีกตัวออกห่าง
 ๕ พยานเท็จจะต้องถูกลงโทษแน่
 พยานที่พูดโกหกก็หนีไม่พ้นโทษหรอก
 ๖ คนชอบเอาใจคนที่ให้อย่างใจกว้าง
 ทุกคนอยากเป็นมิตรกับคนที่ให้ของขวัญ
 ๗ ส่วนคนยากจน ขนาดพี่น้องของเขา เองก็
 ยังรังเกียจเลย
 แล้วเพื่อนๆของเขา จะไม่ยิ่งตี ตัวออกห่าง
 หรือ
 เมื่อเขาจะขอความช่วยเหลือ
 ทุกคนก็หลบหน้ากันไปหมด
 ๘ คนที่แสวงหาความเข้าใจ ก็รักตนเอง
 คนที่รักษาความรู้ ก็พบกับความสำเร็จ
 ๙ พยานเท็จจะต้องถูกลงโทษแน่
 พยานที่พูดโกหกจะพินาศ
 ๑๐ มันไม่เข้า ทำเลย ที่คน โง่งจะอยู่อย่าง
 หูหรร
 ยิ่งไม่เข้า ทำใหญ่ ที่ทาสจะขึ้นมาปกครอง
 พวกเจ้านาย
 ๑๑ คนฉลาดโกรธช้า
 และถ้าเขามองข้ามความ ผิดที่คนอื่นทำต่อ
 เขา มันก็จะทำให้เขามีชื่อเสียงมากขึ้น
 ๑๒ ความโกรธของกษัตริย์เปรียบเหมือน
 สิ่งใดก็ตาม
 ส่วนความโปรดปรานของเขา เปรียบเหมือน
 น้ำค้างบนใบหญ้า
 ๑๓ ลูกชายที่โง่งเขลาก็นำความหายนะมาสู่พ่อ
 ส่วนภรรยาที่ชอบชวนทะเลาะวิวาท ก็
 เปรียบเหมือนหลังคาที่รั่วไม่หยุด
 ๑๔ บ้านและทรัพย์สมบัติเป็นมรดกที่ได้จาก
 พ่อ
 แต่ภรรยาที่รู้จักคิดนั้นมาจากพระยาห์เวห์
 ๑๕ คนซึ่เกียจนอนได้ทั้งวัน
 คนเกียจคร้านจะหิวโหย
 ๑๖ คนที่เชื่อฟังคำสั่งสอน ก็รักษาชีวิตของตน
 ส่วนคนที่ประมาทในทางของตนก็จะตายไป

๑๗ การเอื้อเพื่อต่อคนจน คือการให้พระ
 ยาร์เวห์เยี่ยม
 และพระองค์จะตอบแทนความดีที่เขากำ
 ๑๘ ตี สอนลูกชายของเจ้าในขณะที่ยังไม่สาย
 เกินไป
 เมื่อเจ้าไม่ยอมตี สอนเขา ก็เท่ากับฆ่าลูกตัว
 เอง
 ๑๙ คนขี้โมโหจะต้องได้รับโทษ
 ถึงเจ้าจะช่วยชีวิตเขา เจ้าก็ต้องช่วยอยู่เรื่อย
 ไป
 ๒๐ ฟังคำแนะนำ และยอมรับคำตักเตือน
 เพื่อว่าเจ้าจะได้ฉลาดในที่สุด
 ๒๑ มนุษย์มีแผนมากมายในใจ
 แต่แผนที่สำเร็จคือแผนของพระยาร์เวห์
 ๒๒ ความโลภเป็นเรื่องน่าอับอาย *
 เป็นคนจนดีกว่าเป็นคนโกหก
 ๒๓ ความยำเกรงพระยาร์เวห์นำไปสู่ชีวิต
 ทำให้ผู้ นั้นได้พัก อยู่นอย่างเป็นสุข ไม่มีภัย
 อนุตราয়มากล่ำกรายได้
 ๒๔ คนขี้เกียจจุกมือไว้ในซาม
 และไม่ยอมแม่แต่จะยกอาหารเข้าปาก
 ๒๕ ถ้าตีสอนคนหยิ่งจองหอง คนอ่อนต่อโลก
 จะได้เห็นแล้วรู้จักคิด
 ว่ากล่าวคนหัวโวงแล้วเขาจะฉลาดขึ้น
 ๒๖ คนที่ปลิ้นพ้อ และทำให้แม่ไร้ที่อยู่
 ก็นำความอับอายและความอับยศมาสู่ตนเอง
 †
 ๒๗ ลูกเอ๊ย ถ้าอยากจะทำทั้งทางแห่งปัญญาไป
 ก็หยุดฟังคำตักเตือนสิ
 ๒๘ พยานที่รู้คำก็เยาะเย้ยความยุติธรรม
 ปากของคนชั่วก็เอร็ดอรร้อยกับความชั่ว
 ๒๙ การลงโทษก็เตรียมไว้สำหรับคน หยิ่ง
 จองหอง
 การโเบยตีก็เตรียมไว้สำหรับหลังของคนโง่
 * เหล่าอันทำให้คนกินชอบหาเรื่อง
๒๐ เบียร์ทำให้คนชกต่อยกัน
 คนที่โซเซเพราะมันก็ไม่ฉลาด
 † ความเกรี้ยวโกรธของกษัตริย์เหมือนเสียง
 คำรามของสิงโต
 ใครไปทำให้พระองค์โกรธจะต้องตาย
 ๓ คนที่หลีกเลี่ยงการทะเลาะกันนั้นน่านับถือ

แต่คนโง่ชอบโต้เถียงกัน
 ๔ ในฤดูทำนา คนขี้เกียจไม่ไถพรวนดิน
 เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว เขาก็หาผลผลิตแต่ไม่
 เจอ
 ๕ ความนึกคิดในใจคนก็เปรียบเหมือนน้ำลึก
 แต่คนที่มีความเข้าใจก็สามารถดึงมันออกมา
 ได้
 ๖ คนมากมายชอบบอวดอ้างว่าเขาเป็นคน
 จงรักภักดี
 แต่ใครบ้างจะพบคนที่เชื่อถือได้
 ๗ คนที่ทำตามใจพระเจ้าดำเนินชีวิตอย่าง
 สัตย์ซื่อ
 ลูกที่เกิดตามมา จะได้หน้า
 ๘ กษัตริย์นั่งอยู่บนบัลลังก์ตัดสิน
 พระองค์ใช้สายตาทรงความชั่วออกไปหมด
 ๙ ใครเล่าจะพูดได้ว่า “ฉันทำให้จิตใจของฉัน
 บริสุทธิ์แล้ว”
 ฉันถูกชำระให้พ้นจากความผิดบาปแล้ว”
 ๑๐ พระยาร์เวห์ชยะแขยง
 ลูกดุ่มที่ขี้โกงและเครื่องดวงที่ผิดมาตรฐาน
 ๑๑ แม่แต่เด็กๆ เราก็สามารถดูนิสัยใจคอของ
 เขาได้จากการกระทำ
 เราจะได้รู้ว่าสิ่ง นั้นบริสุทธิ์และถูก ต้องหรือ
 ไม่
 ๑๒ ทั้งหมดที่ได้ยิน และตาที่มองเห็นนั้น
 ล้วนแต่เป็นสิ่งที่พระยาร์เวห์สร้างขึ้น
 ๑๓ อย่ารักการนอน ไม่อย่างนั้นเจ้าจะสูญเสีย
 ทรัพย์สมบัติ
 ให้ตื่นอยู่ แล้วเจ้าจะมีกินอย่างเหลือเฟือ
 ๑๔ ตอนซื่อ เขาว่า “แพงไป แพงไป”
 พอซื่อเสร็จ เขาอวดว่า “ถูกจริงๆ”
 ๑๕ แม้มีทองคำและทับทิมมากมายเพียงใด
 แต่ริม ฝีปากที่เผยความ รู้ออกมาย่อมเป็น
 เครื่องประดับที่ล้ำค่ากว่า
 ๑๖ หากเขามาคำประกันให้กับคนแปลกหน้า
 ให้ยึดเสื้อผ้าของเขาเป็นเครื่องมัดจำ
 หากเขาคำประกันให้กับคนต่างด้าว
 ก็ให้ยึดเครื่องประดับของเขาไว้
 ๑๗ ขนบมั่งที่น้อโกงมา ก็รสหวาน
 แต่ในที่สุดปากจะเต็มไปด้วยกรวดทราย
 ๑๘ แผนการสำเร็จได้เพราะคำปรึกษา

* ๑๙:๒๒ ความโลภเป็นเรื่องน่าอับอาย หรือแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “คนอยากได้เพื่อนที่
 เขาไว้วางใจได้”

† ๑๙:๒๖ นำความอับอายและความอับยศมาสู่ตนเอง หรือแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “เป็น
 ลูกที่น่าความอับอายและความอับยศสู่พ่อแม่”

ดังนั้น ให้ใช้กลยุทธ์ที่ฉลาดทำสงคราม
 ๑๙ คุณชอบนินทา ก็เปิดเผยความลับ
 ดังนั้นอย่าคบค้ากับคนปากบอน
 ๒๐ คนที่สาปแช่งพ่อแม่ของตน
 ตะเกียงของเขาจะดับมิดไป
 ๒๑ ทูรุษย์สมบัติที่ได้มาก่อนเวลานั้นควร
 ในที่สุดจะไม่เป็นผลดีต่อผู้นั้น
 ๒๒ อย่าพูดว่า “ฉันจะตอบแทนความ ชั่วด้วยความชั่ว”
 ให้รอ คอยพระ ยาร์เวห์เถิด พระองค์จะช่วย
 เจ้า
 ๒๓ พระยาร์เวห์ชยะแขยงลูกตุ้มที่ไม่เชื่อตรง
 ตาซึ่งที่คดโกงนั้นก็ไม่ดี
 ๒๔ มนุษย์จะเข้าใจทางชีวิตของตนได้อย่างไร
 ในเมื่อพระยาร์เวห์เป็นผู้กำหนดทุกอย่าง ก้าว
 ของเขา
 ๒๕ อย่าวางกับ ดักให้กับตัว เอง โดยสาบาน
 อย่างพล่อยๆ
 แล้วมาคิดได้ทีหลังเมื่อสาบานไปแล้ว
 ๒๖ กษัตริย์ที่ฉลาดฝัดร่อนคนชั่วออก
 หลังจากเขาล้อบตคนชั่วเหมือนบดเมล็ดข้าว
 จากรวง
 ๒๗ จิต วิญญาณของมนุษย์คือตะเกียงของ
 พระยาร์เวห์
 พระองค์สามารถมองทะลุเข้าไปในส่วน ลึก
 ที่สุดของเรา
 ๒๘ ความจงรักภักดี และความ ซื่อสัตย์ จะ
 ปกป้องกษัตริย์ไว้
 บัลลังก์ของพระองค์จะตั้งอยู่บนความจงรัก
 ภักดีนั้น
 ๒๙ พละ กำลังเป็นความภาค ภูมิใจของคน
 หนุ่ม
 ผมหงอกเป็นศักดิ์ศรีของคนแก่
 ๓๐ การเขียน ดีที่ทำให้เกิดแผล ก็ชำระล้าง
 ความชั่วออกจากตัวเขา
 การโบยตีชำระล้างส่วนลึกที่สุด
 *จิตใจของกษัตริย์ที่อยู่ในมือของ
๒๑ พระยาร์เวห์เป็นเหมือนร่องน้ำ
 พระองค์จะหันมันไปทางไหนก็ได้ แล้วแต่
 พระองค์
 ๒ มนุษย์เห็นว่าทุกอย่างที่เขาทำนั้นถูกต้อง
 แต่พระยาร์เวห์ตัดสินที่จิตใจ
 ๓ พระ ยาร์เวห์อยากให้คนทำในสิ่งที่ถูก ต้อง
 และยุติธรรม

มากกว่าอยากได้เครื่องบูชา
 ๔ ตาที่หยิ่ง ยโสและจิตใจที่หยิ่ง ผยองเป็น
 บาบ
 มันเป็นเหมือนตะเกียงสองให้เห็นว่าคน นั้น
 ชั่ว
 ๕ แผนการต่างๆของคนขยันขัน แข็ง นำไป
 ถึงความอุดมสมบูรณ์
 แต่คนที่ทำอะไรแบบไม่ยั้งคิดจะยากจน
 ๖ ความร่ำรวยที่ได้จากเงินที่ปลิ้นปล้อน
 จะจางไปอย่างรวดเร็วเหมือนหมอก เป็นกับ
 ดักแห่งความตาย
 ๗ ความรุนแรงของคน ชั่วจะลากพวก คน ชั่ว
 ไป
 เพราะพวกเขาไม่ยอมทำสิ่งที่ยุติธรรม
 ๘ ทางของคนที่ทำผิดนั้นคดเคี้ยว
 ส่วนคนบริสุทธิ์ทำการกระทำของเขานั้นตรงไป
 ตรงมา
 ๙ อาศัยอยู่ที่ซอกมุมบนดาดฟ้า
 ก็ยิ่งดีกว่าร่วมชายคากับเมียที่ชอบหาเรื่อง
 ๑๐ คนชั่วอยากทำชั่ว
 เขาไม่ได้มองเพื่อนบ้านด้วยสายตาที่เมตตา
 ๑๑ เมื่อคนที่เยื่อหยิ่งถูกลงโทษ
 คนที่อ่อนต่อโลกก็จะฉลาดขึ้น
 เมื่อคนฉลาดได้รับคำแนะนำสูงส่ง
 ตัวเขาเองก็ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
 ๑๒ พระเจ้าผู้ยุติธรรมสังเกต ดูบ้านของคน ชั่ว
 ร้าย
 พระองค์เหวี่ยงคนชั่วลงสู่ความพินาศ
 ๑๓ คนที่ปิดหูไม่ฟังคนจนที่ร้องขอความช่วยเหลือ
 ตัวคนนั้นเองจะร้องและจะไม่มีใครฟัง
 ๑๔ ของกำนัลที่ให้ในทีลับ ทำให้ความโกรธ
 สงบลง
 และสินบนในกระเป๋าก็ทำให้ความเดือดดาล
 หายไป
 ๑๕ การตัดสินที่ยุติธรรม ทำให้คนดีมีความสุข
 แต่เป็นความหายนะสำหรับพวกที่ทำชั่ว
 ๑๖ คนที่หลงไปจากทางแห่งความเข้าใจ
 จะมาพักอยู่ในที่ชุมชนของพวกผี
 ๑๗ คนรักความสนุกสนานจะยากจน
 คนที่รักเหล้าองุ่นและอาหารแพงจะไม่รวย
 ๑๘ คนดีจะรอดพ้นจากอันตราย แต่คน ชั่วจะ
 ต้องมารับอันตรายแทน

คนทรยศก็รับอันตรายแทนคนเที่ยงตรง *
 ๑๙ อาศัยอยู่ในทะเลทราย
 ก็ยังดี กว่าอยู่กับเมียที่ชอบหา เรื่องและขี้
 โมโห
 ๒๐ สมบัติอันล้ำค่าและน้ำมันจะมีอยู่ในบ้าน
 ของคนฉลาดเสมอ
 แต่คนโง่จะเขมือบทุกอย่างที่ตัวเองมี
 ๒๑ คนที่ไล่ตามสิ่งที่ถูก ต้องและความจงรัก
 รักดี
 ก็จะพบกับชีวิตที่ยืนยาว ความเจริญรุ่งเรือง
 และเกียรติยศ
 ๒๒ คน ฉลาดสามารถโจมตีเมืองของพวกเขา
 นักรบได้
 และสามารถทำลายป้อมปราการที่พวกนั้นไว้
 วางใจ
 ๒๓ คนที่รักษาปากและลิ้นของเขา
 เป็นคนที่รักษาชีวิตไม่ให้มีปัญหา
 ๒๔ คนหึง คนอวดดี ได้ชื่อว่า “ไอ้คนชอบ
 เยาะเย้ย”
 เป็นคนเย่อหยิ่งจองหอง
 ๒๕ คนขี้เกียจจะอดตาย †
 เพราะมือของเขาไม่ยอมทำงาน
 ๒๖ คนโลภก็โลภอยู่วันยังค่ำ
 แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าก็ให้อย่างไม่ยั้ง
 ๒๗ พระ ยาร์เวห์ชยะแซงเครื่องบูชาของคน
 ชั่ว
 เพราะเขาเอามันมาถวายด้วยเจตนาที่ชั่ว
 ร้าย
 ๒๘ พยานเท็จจะพินาศ
 แต่คำ พุดของคนที่ฟังอย่างรอบคอบจะคงอยู่
 ตลอดไป
 ๒๙ คนชั่วแสร้งทำตัวว่าซำเน่
 แต่คนซื่อสัตย์สำรวจทางของตัวเอง
 ๓๐ ถึงจะมีสติ ปัญญา ความ เข้าใจ และคำ
 ปรีชาดีแค่ไหนก็ตาม
 ก็ช่วยไม่ได้หรอก ถ้าพระยาร์เวห์ต่อต้านเจ้า
 ๓๑ ม้าก็เตรียมไว้พร้อมแล้วสำหรับวันทำ
 สงคราม
 แต่พระยาร์เวห์เป็นผู้ให้ชัยชนะ
 * ข้อเสียดี ย่อมดีกว่าความร่ำรวย
 ๒๒ เป็นที่นับถือย่อมดีกว่าเงินทอง

๒ คนรวยและคนจนเหมือนกันตรงนี้
 คือพระยาร์เวห์เป็นผู้สร้างพวกเขาทุกคน
 ๓ คนที่ฉลาดหลักแหลมเห็นอันตราย ก็หลบ
 เข้าที่กำบัง
 แต่คนที่อ่อนต่อโลก ก็เดินเข้าไปและได้ รับ
 อันตราย
 ๔ ความถ่อม สุภาพอ่อนได้แก่ ความเกรงกลัว
 พระยาห์เวห์
 จะนำมาซึ่ง ความมั่งคั่ง เกียรติยศ และชีวิต
 ยืนยาว
 ๕ ทางของคนคดโกงมีชวาก นหามและบ่วง
 ร้าย
 แต่คนที่ระมัดระวังการใช้ชีวิตก็จะอยู่ห่าง
 ไกลจากสิ่งเหล่านั้น
 ๖ ช่วยเด็กหนุ่มให้เริ่มต้นในทางที่ถูกต้อง
 แม้เมื่อเขาแก่ตัวลง เขาจะไม่ละทิ้งทาง นั้น
 ไป
 ๗ คนรวยปกครองอยู่เหนือคนจน
 และลูกหนี้ก็เป็นทาสของเจ้าหนี้
 ๘ คนที่หว่านความชั่ว ซ้ำก็จะเก็บเกี่ยวความ
 หายนะ
 แล้วอำนาจในการทำชั่วของเขาก็จะสิ้นสุดลง
 ๙ คนที่ใจดีจะได้รับพระพร
 เพราะเขาแบ่งปันอาหารให้กับคนจน
 ๑๐ ขบไล่พวกที่ชอบดูถูกคนอื่นออกไป แล้ว
 เรื่องขัดแย้งก็จะออกไปด้วย
 การฟ้อง ร้องและการพูดเหยียดหยามก็จะ
 หายตกลง
 ๑๑ คนที่จริงใจและพูดสุภาพอ่อนน้อม
 ก็จะมีกษัตริย์เป็นเพื่อน
 ๑๒ ดวงตาของพระยาร์เวห์เฝ้าดูแลความจริง
 แต่พระองค์ทำลายคำพูดต่างๆของคนชั่ว
 ๑๓ คนขี้เกียจร้องว่า “มีสิ่งโตอยู่ข้างนอก
 ฉันท้อใจตายอยู่ที่กลางถนนนั้น”
 ๑๔ คำพูดล่อลวงของหญิงเล่นชู้เป็นหลุมลึก
 คนที่พระ ยาร์เวห์สาป แข่งจะตกลงในหลุม
 นั้น
 ๑๕ ความโง่ เขลาที่ผูกติดกับจิตใจของเด็ก
 หนุ่ม
 แต่ไม้ เรียวที่ตี สอนก็จะขจัดมันให้ไกลจาก
 เด็กหนุ่มนั้น

* ๒๑:๑๘ ข้อนี้ อาจแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “คนชั่วร้ายก็เป็นค่าไถ่ให้กับคนยุติธรรม และคนที่ทรยศก็เป็นค่าไถ่ให้กับคนเที่ยงตรง”

† ๒๑:๒๕ คนขี้เกียจจะอดตาย หรืออาจจะแปลได้อีกอย่างว่า “ความโลภที่อยากได้โน่นได้นั้น จะฆ่าคนขี้เกียจ”

๑๖ คนที่กุดขึ้นคนจนเพื่อจะได้รวยขึ้น และคนที่ให้ของขวัญกับคนรวย ทั้งคู่อีกจะจน

คำพูดของคนฉลาด

๑๗ คำพูดของคนฉลาด
 ๑๘ เจียของเจ้ามาฟังคำพูดของคนฉลาด แล้วใส่ใจในสิ่งที่เราสอน
 ๑๙ ถ้ามันอยู่ทีใจ และอยู่ที่ริมฝีปาก เจ้าก็จะมีความสุข
 ๒๐ เราสอนเรื่องเหล่านี้กับเจ้าในวันนี้ เพื่อเจ้าจะได้วางใจในพระยาห์เวห์
 ๒๑ ก่อนหน้านั้น เราก็ได้เขียนคำแนะนำ และสติปัญญาให้กับเจ้าแล้วไม่ใช่หรือ
 ๒๒ เพื่อสอนเจ้าให้รู้ถึงความจริงและคำสอนที่เชื่อถือได้
 เพื่อเจ้าจะได้กลับไปรูดงานคำสอนที่เชื่อถือได้ นี้กับคนเหล่านั้นที่ส่งเจ้ามา
 ๒๓ อย่าได้ขโมยจากคนจนเพราะมันง่าย และอย่าได้เอาเปรียบคนเดือดร้อนที่ศาลตรงลานเมือง
 ๒๔ เพราะพระยาห์เวห์ จะว่าความแทนพวกเขา และปล้นชีวิตของคนที่ปล้นพวกเขา
 ๒๕ อย่าได้เป็นเพื่อนกับคนที่ขี้โมโห หรือคบค้ากับคนฉุนเฉียว
 ๒๖ เพื่อเจ้าจะได้ไม่เลียนแบบนิสัยของเขา และสุดท้ายก็ติดเข้าไปในกับดัก
 ๒๗ อยู่ไปจับมือทำสัญญาว่าจะคำประกันหนี้ให้กับคนอื่น
 ๒๘ ทำไมจะต้องเสี่ยงให้คนอื่นมายึดเตียงที่เจ้านอน
 เมื่อเจ้าไม่มีปัญหาจ่ายหนี้มัน
 ๒๙ อย่าย้ายหลักเขตที่มีมาช้านาน ที่บรรพบุรุษของเจ้าปักไว้
 ๓๐ เจ้าเห็นคนที่ชานาญงานนั้นไหม เขาจะได้ยื่นรับใช้พวกกษัตริย์ ไม่ใช่ชาวบ้านธรรมดา
 ๓๑ เมื่อเจ้านั่งกินอยู่กับผู้มีอำนาจคนหนึ่ง
 ๓๒ ของบ้านเมืองให้จำไว้ว่าเจ้ากำลังนั่งกินอยู่กับใคร

๒๓

๒ ถ้าเจ้าเป็นคนกินจุ ก็ให้ยับยั้งใจไว้บ้าง †
 ๓ อย่าได้ดูจะกละตะการมหนักต่ออาหารที่เลิศหรู
 เพราะมันอาจจะดูดีแค่เปลือกนอก
 ๔ อย่าได้ทำงานหนักจนหมดแรง เพราะหวังจะร่ำรวย
 ให้ฉลาดและอย่าทำอย่างนั้น
 ๕ ในพริบตาเดียว เงินก็จะหายไป
 รวากับมีปีกโผล่ออกมา แล้วบินหนีไปในท้องฟ้าเหมือนนกอินทรี
 ๖ อย่าได้กินอาหารของคนขี้เหนียว
 อย่าได้ดูจะกละตะการมหนักต่ออาหารที่เลิศหรู
 ๗ เพราะเขาเป็นเหมือนเส้นผมในลำคอ ‡
 เขาบอกเจ้าว่า “กินและดื่มสิ” แต่ใจของเขาไม่ได้เป็นอย่างนั้น
 ๘ เจ้าจะเอาเงินอาหารอันน้อยนิดที่เจ้ากินเข้าไปออกมา และเสียดายคำพูดที่เจ้าชมเชยเขาไป
 ๙ อย่าได้แนะนำอะไรให้เข้าหูของคนโง่เลย เพราะเขาจะดูหมิ่นถ้อยคำอันชาญฉลาดของเจ้านั้น
 ๑๐ อย่าได้โยกย้ายหลักเขตที่มีมาช้านานแล้ว และอย่าได้บุกรุกไร่นาของเด็กกำพร้า
 ๑๑ เพราะพระเจ้าผู้ ที่ช่วยพวกเขา นั้นมีกำลังมหาศาล
 พระองค์จะสูคดีของพวกเขา
 ๑๒ ให้เปิดใจของเจ้ารับคำแนะนำสั่งสอน ให้เปิดหูของเจ้าฟังถ้อยคำแห่งความรู้
 ๑๓ อย่าได้ยังมือจากการติสอนเด็กหนุ่ม ถ้าเจ้าตีเขาด้วยไม้เรียว เขาจะไม่ตายหรอก
 ๑๔ อันที่จริงถ้าเจ้าตีเขาด้วยไม้เรียว เจ้าก็จะช่วยชีวิตของเขาให้พ้นจากแดนคนตาย
 ๑๕ ลูกเอ๋ย ถ้าใจของเจ้าฉลาดขึ้นมา จิตใจของเราก็จะมีความสุข
 ๑๖ เมื่อริมฝีปากของเจ้าพูดสิ่งที่ถูกต้อง จิตใจของเราก็จะชื่นบาน
 ๑๗ อย่าให้ใจของเจ้าอิจฉาพวกคนบาป

*๒๒:๒๐ ก่อนหน้านั้น คำนี้มาจากภาษาฮีบรู แต่ถ้าเปลี่ยนตัวสระ ก็จะกลายเป็นคำว่า “สามสิบ”

†๒๓:๒ ถ้าเจ้า ... ใจไว้บ้าง ข้อนี้แปลตรงๆได้ว่า “ถ้าเจ้าเป็นคนตะกละตะการม ก็ให้เอามิดจ่อคอหอยไว้”

‡๒๓:๗ เพราะเขา ... ลำคอ หรือ แปลได้อีกว่า “เขาคิดตันทุนอยู่ในใจ”

แต่ให้ยูเครงพระยาร์เวห์เสมอ
 ๑๘ เมื่อนั้นแหละเจ้าจะมีอนาคตที่ดี
 และเจ้าจะไม่ผิดหวัง
 ๑๙ ลูกเอ๋ย ฟังให้ดี และให้ฉลาดไว้
 ให้น้ำจิตใจของเจ้าไปในทางที่ถูก
 ๒๐ อย่าได้ไปคลุกคลีกับพวกที่ตีมเหล่า อุ่น
 จิต
 หรือพวกนั้นที่กินเนื้ออย่างตะกตะกกลาม
 ๒๑ เพราะคนขี้เมาและคนกินเตีบจะยากจน
 สละสลิมสะลือตลอดเวลาจนเหลือแต่ผ้าขี้ริ้วห่อ
 ตัว
 ๒๒ ให้ฟังพ่อของเจ้า ผู้ที่ให้เจ้าเกิดมา
 และอย่าได้ดู หมิ่นแม่ของเจ้าเมื่อนางแก่ตัว
 ลุง
 ๒๓ ให้ชื่อความจริงและอย่ายอมขายมันไป
 ให้ชื่อความฉลาด การสั่งสอน และความ
 เข้าใจ
 ๒๔ ลูกดี ทำให้พ่อชื่นใจ
 ลูกฉลาด ทำให้พ่อภูมิใจ
 ๒๕ ทำให้พ่อแม่ของเจ้ามีความสุข
 ทำให้แม่ที่ให้อาหารแก่เจ้ามานั้นดีใจเถอะ
 ๒๖ ลูกเอ๋ย มอบจิตใจของเจ้าให้กับเรา
 ให้ดวงตาของเจ้าเฝ้าสังเกตทางต่างๆของเรา
 ๒๗ เพราะหญิงโสเภณีนั่นคือหลุมลึก
 และหญิงที่เล่นชู้คือบ่อที่คับแคบ
 ๒๘ เธอหมอบข่มอยู่เหมือนโจร
 และทำให้จำนวนคนไม่ซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น
 ๒๙ ใคร ละที่ร้องครวญ คราง ใคร ละที่
 ครว้าครวญ
 ใครละที่ทะเลาะวิวาท ใครละที่กลุ่มใจ
 ใครละที่มีบาดแผลฟกช้ำโดยไม่จำเป็น
 ใครละที่มีดวงตาแดงกำ
 ๓๐ ก็คนเหล่านั้นไงที่ตีมเหล่าอุ่นจนตึกตื้น
 คนเหล่านั้นไงที่ไปทดลองตีมเหล่าผสม
 ๓๑ อย่าไปหลงไหลเหล่าอุ่น ตอนมันสี แดง
 สดเหมือนเลือด
 ตอนที่มีมันเป็นประกายระยิบระยับในถ้วย
 เหล้า
 มันไหลลื่นลวงคอ
 ๓๒ แต่ท้ายที่สุดมันก็ฉกเหมือนงู
 และมันก็พันพิษออกมาจุดจุงพิษร้าย *
 ๓๓ สายตาของเจ้าจะเห็นภาพหลอน
 แล้วเจ้าจะพูดสับสนเพราะความ คิดเลอะ
 เลือน

๓๔ เจ้าจะเป็นเหมือนคนนอนอยู่บนเรือกลาง
 ทะเล
 เหมือนนอนบนแท่นตรงยอดเสากระโดงเรือ
 ๓๕ เจ้าจะพูดว่า “พวกเขาตีข้า แต่ข้าไม่รู้สึก
 เจ็บ
 พวกเขาทุบข้า แต่ข้าไม่รู้สึกอะไร
 เมื่อไหร่ข้าจะตื่นชกที่
 เพื่อข้าจะได้ไปตีมต่อ”

๑ อย่าอีกจนาคันชั่ว
๒๔ อย่าคิดจะไปร่วมกับพวกเขา
 ๒ เพราะใจของพวก เขาคบคิดกันวางแผน
 ร้าย
 และริม ฝีปากพวก เขาก็มีแต่ก่อความเดือด
 ร้อน

๓ บ้านเรือนต้องใช้สติปัญญาสร้าง
 ความเข้าใจจะทำให้มันมั่นคง
 ๔ ความรู้จะทำให้ห้องต่างๆเต็มไปด้วย
 ทรัพย์สินที่มีค่าและสวยงาม
 ๕ คนฉลาดนั้นมีพลังยิ่งกว่าคนแข็งแรง
 คนที่มีความรู้นั้นมีพลังยิ่งกว่าคนมีกำลังมาก
 ๖ เจ้าต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการทำสงคราม
 ถ้ามีที่ปรึกษาหลายๆก็จะชนะ
 ๗ สำหรับคนโง่ สติปัญญานั้นก็สูงเกินเอื้อม
 ในที่ ประชุมตรงประตูเมือง คน โง่ก็ปิดปาก
 เงียบไม่มีอะไรจะพูด
 ๘ บางคนก็วางแผนที่จะทำชั่วอยู่เสมอ
 คนอย่างนี้ได้ชื่อว่า “คนเจ้าเล่ห์”
 ๙ สิ่งที่คนโง่วางแผนจะทำนั้นคือความบาป
 คนที่ชอบเยาะเย้ยเป็นที่น่าขยะแขยง
 ๑๐ ถ้าเจ้าอ่อนแอในยามคับขัน
 เจ้าก็เป็นคนอ่อนแอจริงๆ
 ๑๑ ให้ช่วย เหลือคน เหล่า นั้นที่กำลังถูกนำไป
 ฆ่า
 และอย่าได้ยังมือที่จะช่วย เหลือคนที่กำลังโข
 ชัดโซเซไปให้เขาฆ่า
 ๑๒ เพราะถ้าเจ้าพูดว่า “ดูสิ พวกเราไม่รู้เรื่องนี้
 เลย”
 พระเจ้าผู้ทดสอบใจจะไม่รู้เรื่องเขี้ยวหรือ
 พระองค์ผู้เฝ้าสังเกตเจ้าจะไม่รู้หรือ
 พระองค์จะไม่ตอบแทนแต่ละ คนตามการ
 กระทำของเขาหรือ
 ๑๓ ลูกจำ กินน้ำฝิ่งนะ เพราะว่าว่ามันดี
 และรวงฝิ่งนั้นมิรชชาติหวานต่อลิ้นของเจ้า

* ๒๓:๓๒ แต่ท้ายที่สุด ... ดุงงูพิษร้าย พุดถึง “คนที่เมาค้าง”

๑๔ และให้รู้ไว้ด้วยว่าสติปัญญานั้นก็หวานต่อ
จิตวิญญาณของเจ้า
ถ้าเจ้าหามึนพบ เจ้าก็จะมึนอนาคตที่ดี
และเจ้าจะสะสมหวัง
๑๕ อย่าทำเหมือนคนร้ายที่หมอบ ชุ่มอยู่คอย
ปล้นบ้านคนดี
อย่าจู่โจมบ้านของคนดีนั้น
๑๖ เพราะคนดีถึงจะล้มลงเจ็ดครั้ง ก็จะไม่ลุกขึ้น
มาได้ทั้งเจ็ดครั้ง
แต่คนชั่วเมื่อถูกความหายนะเล่นงานแค่ครั้ง
เดียว ก็จบกัน
๑๗ เมื่อศัตรูของเจ้าล้มลง ก็อย่าได้สะใจ
เมื่อเขาถูกไถ่ลงก็อย่าได้ดีใจ
๑๘ ไม่อย่างนั้นเมื่อพระยาห์เวห์เห็น พระองค์
จะไม่พอใจ
และหันความโกรธไปจากศัตรูของเจ้า
๑๙ อย่าโกรธเป็นพินเป็นไฟต่อคนทำชั่ว
แล้วอย่าไปอิจฉนคนเลวเลย
๒๐ เพราะคนชั่วนั้นไม่มีอนาคต
ตะเกียงของคนเลวจะถูกดับวูบไป
๒๑ ลูก เอ๊ย ให้ยาเกรงพระ ยาห์เวห์และ
กษัตริย์
และอย่าได้กบฏต่อทั้งสองพระองค์นั้น
๒๒ เพราะทั้งสองพระองค์สามารถสูงความ
หายนะมาสู่เจ้า อย่างไม่ทันตั้งตัว
แล้วใครจะรู้ว่าความล้มจมที่ทั้งสองจะนำมา
นั้นจะขนาดไหน

คำพูดอื่นๆของคนฉลาด

๒๓ นี่ก็เป็นคำพูดของคนฉลาดด้วยคือ
การตัดสินที่ลำเอียงเป็นสิ่งที่ไม่มีดี
๒๔ ขนชาติต่างๆจะสาปแช่งและประณาม
พวกผู้ พิพากษาที่ตัดสินคน ชั่วว่า “เป็นผู้
บริสุทธิ์”
๒๕ ผู้คนจะอวยพรพวกผู้ พิพากษาที่ตัดสิน
ลงโทษคนผิด
พวกผู้พิพากษาเหล่านั้นจะได้ดี
๒๖ คำตอบที่ซื่อตรง
ให้ความสุขเหมือนกับการจุมที่ริมฝีปาก
๒๗ ก่อนอื่น เตรียมทุ่งนาให้พร้อม
แล้วหว่านพืชให้เสร็จ
แล้วค่อยปลูกบ้านของเจ้า

๒๘ อย่าได้เป็นพยานปรี๊ดป๊าดเพื่อนบ้านใน
เมื่อเขาไม่ได้ทำอะไรผิด
และอย่าพูดหลอกลวง
๒๙ อย่าพูดว่า “ข้าจะทำกับมัน อย่างที่มันทำ
กับข้า
ข้าจะแก้แค้นมันให้สาสมกับที่มันทำกับข้า”
๓๐ เราผ่านไร่นาของคนที่ขี้เกียจ
และผ่านไร่ของหนูของคนโง่
๓๑ มีแต่หนามขึ้นเต็มไปหมด
หญ้าก็กรปิดหน้าดิน
ส่วนกำแพงหินก็พังทลายลง
๓๒ เรามองดู และครุ่นคิดในใจ
เราสังเกต และได้บทเรียนนี้ว่า
๓๓ นอนสักนิด รับประทานอาหาร
ทอดอกพักสักครู่
๓๔ แล้วความ จนก็จะจู่โจมเข้ามาหาเจ้าอย่าง
โจร
ความอดอยากจะจู่โจมเข้ามาอย่างคนที่ติด
อาวุธ

สุภาษิตอื่นๆของกษัตริย์ซาโลมอน

๒๕ ๑ ต่อไปนี้เป็นสุภาษิตของซาโลมอน
เหมือนกันที่คนของกษัตริย์เฮ เซ คี
ยาห์ของยูดาห์ ได้คัดลอกไว้
๒ เราเคารพพระเจ้าสำหรับสิ่งที่พระองค์ปัด
ซ่อนไว้เป็นความลับ
แต่เราเคารพพวกกษัตริย์สำหรับสิ่งที่พวก
เขาค้นพบ
๓ จิตใจของพวกกษัตริย์ก็สุดที่จะหยั่งรู้ได้
เหมือนกับ ความ สูงของสวรรค์และความ ลึก
ของโลกนี้
๔ ให้ขจัดซีเงินออกไปจากตัวเงิน *
และช่างเงินจะได้มีเงินบริสุทธิ์ไปทำภานะ
๕ ให้ขจัดคนชั่วออกไปจากเบื้องหน้ากษัตริย์
แล้วความ ยุติธรรมจะทำให้บัลลังก์ของ
พระองค์มั่นคง
๖ อย่าได้อวดอ้างตัวเองต่อหน้ากษัตริย์
หรือทำตัวเป็นคนสำคัญ
๗ ให้กษัตริย์เชิญคุณว่า “ขึ้นมานั่งตรงนี่สิ”
ก็ยิ่งดีกว่าต้องถูกฉีกหน้าต่อหน้าผู้สูงศักดิ์
๘ อย่าได้รับเอาเรื่องที่คุณเห็นกับตามาฟ้อง
ศาล

* ๒๕:๘ ขจัดซีเงินออกไปจากตัวเงิน หมายถึงการหลอมเงินแล้วเขี่ยซีเงินที่ลอยอยู่บนผิวน้ำทิ้งไป ซีเงินนั้นอาจจะเป็นแร่ตะกั่ว ทองแดง หรือโลหะอื่นๆ

เพราะถ้ามีอีกคนหนึ่งมาพิสูจน์ให้เห็นว่าคุณ
 ผิด
 คุณก็จะหน้าแตก
 ๙ เมื่อคุณต้องฟ้องร้องกับเพื่อนบ้าน
 อย่าเอาความลับของบุคคลที่สามมาอ้าง
 ๑๐ ไม่อย่างนั้น ผู้พิพากษาจะทำให้คุณเสีย
 หน้า
 แล้วเรื่องที่คุณทำ นี้จะทำให้คุณเสีย ชื่อไป
 ตลอด
 ๑๑ คำพูดที่ถูกกาลเทศะ *
 ก็เหมือนกับผลไม้ทองคำในขามเงิน
 ๑๒ คนฉลาดที่ให้คำตักเตือนกับผู้ที่รับฟัง
 ก็เหมือนต่าง หูทองและเครื่องประดับทองคำ
 บริสุทธิ
 ๑๓ หิมะให้ความเย็นกับคนเก็บเกี่ยวอย่างไร
 ผู้ส่งข่าวที่ไวใจได้
 ก็จะทำให้จิตใจของเจ้านายที่ส่งเขาไปชุ่มชื้น
 อย่างนั้น
 ๑๔ คนที่สัญญาว่าจะให้ของขวัญแล้วไม่เคย
 ให้
 ก็เหมือนกับเมฆและลมที่ไม่ให้ฝน
 ๑๕ ความใจเย็นสามารถโน้มน้ำหนักผู้นำได้
 คำพูดที่สุภาพอ่อนหวานนั้น มีพลังหักกระดูก
 ที่แข็งแกร่งได้
 ๑๖ ถ้าเจ้าพบนางผึ่ง ก็ให้กินพอประมาณ
 กล่าวว่าจะเจิมกมลและอาเจียนออกมา
 ๑๗ ให้เท้าของเจ้าห่างจากบ้านของเพื่อน
 บ้านบ้าง อย่าไปถีนก
 กล่าวว่าเขาจะเอื่อม ระอา กับเจ้าและเกลียดชัง
 หน้าเจ้า
 ๑๘ คนที่เป็นพยานเท็จต่อเพื่อนบ้าน
 ก็เหมือนนักรบที่เหวี่ยงดาบและยิงธนูที่
 แผลมคม
 ๑๙ การหวังฟังคนที่ไม่จริงใจในยามคับขัน
 ก็เหมือนกับฟันที่ผุและแท่ที่เคล็ด
 ๒๐ การร้องเพลงสนุกสนานให้คนทุกขใจฟัง
 ก็เหมือนถอดเสื้อคลุมในวันที่มีอากาศหนาว
 และเหมือนแทนาสัมสายชูลงบนแผล
 ๒๑ ถ้าศัตรูของเจ้าหิว ก็ให้อาหารเขา
 ถ้าเขากระหาย ก็เอาน้ำให้เขาดื่ม
 ๒๒ เพราะเจ้าจะทำให้เขาอับอาย เหมือนเอา
 ถ่านแดงๆออกจากหัวเขา †

และพระยาหัตถ์ก็จะให้รางวัลกับเจ้า
 ๒๓ การนิทานก็นำความโกรธมา
 เหมือนลมเหือนำฝนมาให้
 ๒๔ อาศัยอยู่ที่ซอกมุมบนดาดฟ้า
 ก็ยิ่งดีกว่าร่วมชายคากับเมียที่ชอบหาเรื่อง
 ๒๕ ชาวดีจากทางไกล
 ก็เหมือนกับน้ำเย็นสำหรับคอที่แห้งผาก
 ๒๖ คนดีที่พ่ายแพ้ต่อคนชั่ว
 ก็เหมือนกับตาน้ำที่เป็นโคลน และบ่อที่มีน้ำ
 เสีย
 ๒๗ กินน้ำผึ่งมากเกินก็ไม่ได้
 ถ้าพยายามทำสิ่งที่ยากเกินไป หมายความว่า
 ใฝ่ริดยศมาให้
 ๒๘ คนที่ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้
 ก็เหมือนเมืองที่ไม่มีกำแพงป้องกัน

๒๖ ๑ ใฝ่ริดยศไม่เหมาะกับคนโง่
 เหมือนที่หิมะไม่เหมาะกับคนร้อน
 หรือฝนไม่เหมาะกับฤดูเก็บเกี่ยว
 ๒ ถ้าคนสาป แข่งเจ้าโดยที่เจ้าไม่ได้ทำอะไร
 ผิด คำสาปแข่งนั้นจะไม่มาเกาะบนเจ้า
 มันจะเหมือนกับนกที่โฉบไปมา หรือนก
 นางแอ่นที่โฉบบิน
 ๓ ม้าคู่กับแส ล่าคู่กับบังเหียน
 หลังคนโง่คู่กับไม่เรียว
 ๔ เมื่อคนโง่พูดอะไรโง่ๆอย่าไปตอบ
 ไม่อย่างนั้นจะเป็นเหมือนเขา
 ๕ เมื่อคนโง่พูดอะไรโง่ๆตอบเขาสิ
 ไม่อย่างนั้นเขาจะคิดว่าเขาฉลาด
 ๖ คนที่ส่งข่าวสารไปกับมือของคนโง่
 กำลังตัดเท้าตัวเอง และกำลังจะตีความ
 เดือดร้อน
 ๗ คำคมที่ติดปากคนโง่
 เป็นเหมือนกับขาของคน พิกการที่ห้อยอยู่ ไม่
 มีประโยชน์
 ๘ การให้เกียรติคนโง่
 เป็นเรื่อง โง่พอๆกับผูกหินไว้กับสลิงแล้ว
 เหวี่ยงไม่ไป
 ๙ คำคมที่ติดปากคนโง่
 เป็นเหมือนหนามที่ติดมือคนเมา
 ๑๐ คนที่จ้างคนโง่หรือคนเมาที่เดินผ่านมา
 ก็เหมือนนักรบที่ยิงไปเรื่อยไม่เลือกหน้า
 ๑๑ คนโง่ที่กลับทำเรื่องโง่ๆซ้ำแล้วซ้ำอีก

* ๒๕:๑๑ คำพูดที่ถูกกาลเทศะ อาจแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “คำตัดสินที่เข้ากับสถานการณ์”
 † ๒๕:๒๒ เหมือนเอาถ่านแดงๆออกจากหัวเขา อาจหมายถึง ช่วยเขาดับความกระหายน้ำ
 ประโยคนี้อาจจะแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “เอาถ่านแดงๆใส่ลงบนหัวเขา”

เหมือนหมาที่กลับไปกินสิ่งที่มันอ้วกออกมา
 ๑๒ คุณเคยเห็นคนที่คิดว่าตัวเองเป็นคนฉลาด
 ใหม่
 ยังมีความหวังสำหรับคนโง่มากกว่าคนอย่าง
 นั้นเสียอีก
 ๑๓ คนซีเกียจร้องว่า “มีสิ่งใดอยู่บนถนน
 มีสิ่งใดอยู่ตามท้อง ถนน” เขาก็ เลยไม่ออก
 ไปจากบ้าน
 ๑๔ คนซีเกียจพลิกไปมาอยู่บนเตียง
 เหมือนบานพับประตูที่พลิกไปมา
 ๑๕ คนซีเกียจซุกมือไว้ในขาม
 ซีเกียจแม้แต่จะยกอาหารเข้าปากตัวเอง
 ๑๖ คนซีเกียจคิดว่าเขานี้ฉลาดกว่า
 คนเจ็ดคนที่ตอบอย่างมีเหตุมีผล
 ๑๗ คนที่ชอบเข้าไปแสร้งเรื่องของคนอื่นที่กำลัง
 ทะเลาะกันอยู่
 ก็เหมือนกับคนที่ดึงหูทั้งสองข้างของหมา
 จรจัดที่เดินผ่านมา
 ๑๘-๑๙ คนที่หลอกลวงเพื่อนบ้าน
 แล้วแกล้งทำเป็นพูดว่า “แค่ล้อเล่น”
 ก็เหมือนกับคน บ้าที่เที่ยวยิงธนู ไฟมีพุ่งออก
 ไปฆ่าใครต่อใคร
 ๒๐ ไม่มีพิน ไฟก็ดับ
 ไม่มี การ ซุบซิบนินทา การทะเลาะวิวาทก็
 หยุตลง
 ๒๑ ถ่านหินก่อให้เกิดไฟเผาไหม้ พินก่อให้เกิดไฟติด
 คนชอบทะเลาะก็ก่อให้เกิดการขัดแย้งอยู่
 เรื่อยไป
 ๒๒ คำซุบซิบนินทา
 เป็นเหมือนอาหารอร่อย ที่ตกลงไปในท้อง
 ของผู้ฟัง
 ๒๓ จูบที่แสนอบอุ่น แต่ซ่อนใจชั่วร้าย
 เหมือนนายาสีเงินที่เคลือบหม้อดินตุ๊กๆ
 ๒๔ ศัตรูที่แอบแฝงตัวเอง ภายใต้อำพุดที่อ่อน
 หวาน
 แต่ภายในใจเขานั้น แอบซ่อนการหลอกลวง
 ไว้
 ๒๕ ถ้าเขาพูดสุภาพเรียบร้อย อย่งไปหลงเชื่อ
 เพราะใจของเขามี แต่เรื่องชั่ว ชำน่า
 ขยะแขยงร้ายแแปด
 ๒๖ เขาปิดบังความเกลียดชังของเขาด้วยการ
 หลอกลวง
 แต่ความ ชั่วของเขาจะถูกเปิดโปงในที่
 สาธารณะ
 ๒๗ คนที่ซูดหลุมพรางจะตกลงไปเอง

คนที่พยายามกลิ้งหินใส่คนอื่น มันจะกลิ้ง
 กลับมาทับเขาเอง
 ๒๘ ลิ่นที่โกหก เกลียดคนที่มีมันโกหก
 แต่ปากที่ประจบประแจง
 ก็ทำให้ตัวเองพินาศได้
๒๗ ๑ ไม่ต้องคุยโวถึงวันพรุ่งนี้
 เพราะเจ้าไม่รู้ว่า
 แต่ละวันจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
 ๒ ให้คน อื่นเยินยอเจ้า ไม่ใช่จากปากของเจ้า
 เอง
 ให้คน อื่นเยินยอ ไม่ใช่ออกมาจากริมฝีปาก
 ของเจ้าเอง
 ๓ หินนั้นหนัก ทรายก็แบกยาก
 แต่การุญแห่งของคนโง่ ก็หนักยิ่งกว่าสองสิ่ง
 นั้นอีก
 ๔ ความโกรธนั้นโหดร้าย ทำลายได้เหมือนน้ำ
 ท่วม
 แต่ใครจะทนต่อความอิจฉาริษยาได้
 ๕ การต่อว่ากันต่อหน้า
 ก็ยิ่งดีกว่าความรักที่ไม่แสดงออก
 ๖ บาดแผลที่เกิดจากเพื่อน
 ก็มาจากความตั้งใจที่ดี
 แต่รอยจูบมากมายของศัตรูนั้น ก็ไม่จริงใจ
 ๗ คนที่อิมตือ รังเกียจแม้แต่น้ำผึ้ง
 แต่คนที่หิวจัด ของขมก็ว่าหวาน
 ๘ คนที่เร่ร่อนไปไกลบ้าน
 ก็เหมือนกับนกบินร่อนไปทางรัง
 ๙ นำหอมและเครื่องหอมให้มีความสุขกับเจ้า
 แต่คำแนะนำอ่อนอ่อนหวานของเพื่อน
 ทำให้เจ้าสุขใจยิ่งกว่าความคิดตัวเอง
 ๑๐ อย่งได้ทอดทิ้งเพื่อนของเจ้า
 หรือเพื่อนของพ่อเจ้า
 เจ้าจะได้ไม่ต้องไปหาพี่ น้องของเจ้าตอนที่
 เจ้าเจอปัญหา
 เพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้ๆก็ ดี กว่าพี่ น้องที่อยู่ห่าง
 ไกล
 ๑๑ ลูกเอ๋ย ให้อฉลาดไว้ แล้วพ่อจะดีใจ
 แล้วถ้ามีใครมาว่าพ่อ พ่อจะได้โต้ตอบไป
 ๑๒ คนที่ฉลาดหลักแหลมเห็นอันตราย
 ก็หลบเข้าที่กำบัง
 แต่คนที่อ่อนต่อโลก
 ก็เดินเข้าไปและได้รับอันตราย
 ๑๓ หากเขามาค้าประกันให้กับคนแปลกหน้า
 ให้ยึดเสื้อผ้าของเขาเป็นเครื่องมัดจำ
 หากเขามาค้าประกันให้กับคนต่างตัว
 ก็ให้ยึดเครื่องประกันของเขาไว้

๑๔ คนที่มาอวยพรให้กับเพื่อนบ้านของเขา
ด้วยเสียงอันดังตอนเช้ามีด
เพื่อนบ้านคงถือว่าเป็นคำสาปแช่ง
๑๕ ภรรยาที่ชอบชวบทและวิบาท
ก็เปรียบเหมือนหลังคาที่รั่วไม่หยุดในวันที่
ฝนตก
๑๖ จะหยุดยั้งเธอไว้ก็เหมือนพยายามหยุดยั้ง
ลม
หรือพยายามกำน้ำมันด้วยมือ
๑๗ เหล็กกลับเหล็กให้คมได้
คนก็กลับเพื่อนของเขาได้
๑๘ คนที่คอยดูแลต้นมะเดื่อ ก็ได้กินผลของ
มัน
คนที่คอยเอาใจใส่ดูแลเจ้านายของเขา
ก็จะได้รับรางวัล
๑๙ จิตใจสะท้อนให้เห็นตัวตนที่แท้จริง
เหมือนกับน้ำที่สะท้อนให้เห็นใบหน้า
๒๐ แदनคนตายและแดนพินาศไม่เคยอิม
กิเลสของตาก็ไม่เคยอิมเหมือนกัน
๒๑ เบ้าหลอมทำให้รัฐาตุแท้ของเงิน
เตาหลอมทำให้รัฐาตุแท้ของทอง
คำสรรเสริญทำให้รัฐาตุแท้ของคน
๒๒ ถึงจะเอาคนโง่ใส่ครก
แล้วตำด้วยสาก เหมือนตำเมล็ดข้าว
ความโง่ก็ยังไม่หลุดออกไปจากเขาอยู่ดี
๒๓ ให้รู้จักสภาพฝูงแพะแกะของเจ้าให้ดี
ให้เอาใจใส่ดูแลฝูงสัตว์เหล่านั้น
๒๔ เพราะความมั่งคั่งไม่อยู่ถาวรตลอดไป
และมั่งกวมก็ไม่อยู่ตลอดไปชั่วลูกชั่วหลาน
๒๕ ให้ตัดหญ้าเอามาเป็นฟาง
แล้วหญ้าใหม่ก็จะขึ้นมาแทน
และให้ขึ้นไปเก็บเกี่ยวหญ้าบนเนินเขา
๒๖ แล้วเจ้าจะได้ตัดขนแกะมาทำเสื้อผ้า
เจ้าจะได้ขายแพะบางส่วนมาซื้อท้องทุ่ง
๒๗ เจ้าจะมีนมแพะเหลือเพื่อ
เป็นอาหารของเจ้าและของควัวเรือนเจ้า
และมีอาหารเลี้ยงดูพวกสาวใช้ของเจ้า
๑ คนชั่ว ช้าวันหนึ่ง ทั้งๆที่ไม่มีใครไล่

๒๘ ตาม
แต่คนดีนั้นกล้าหาญเหมือนสิงโต
๒ ขนชาติที่มีแต่การ กบฏก็เปลี่ยนผู้นำเป็นว่า
เล่น
แต่ขนชาติที่มีผู้นำที่หัว ใจและรอบรู้ จะ
มั่นคง
๓ คนจนที่เอาเปรียบพวกคนจนด้วยกัน

ก็เหมือนกับน้ำฝนที่ไหล เชี่ยวไม่เหลือ
ผลผลิตไว้เลย
๔ คนที่ละทิ้งกฎของพระเจ้า
ก็สรรเสริญคนชั่วช้า
แต่คนที่เชื่อฟังกฎของพระเจ้า
ก็ต่อต้านคนชั่ว
๕ คนชั่วไม่เข้าใจความยุติธรรม
แต่คนเหล่านั่นที่แสวงหาพระยาห์เวห์ เข้าใจ
มันอย่างครบถ้วน
๖ จนแต่ชื่อสัตย์
ดีกว่ารวยแต่ชู้โกง
๗ ลูกที่ฉลาด ก็เชื่อฟังกฎของพระเจ้า
แต่ลูกที่คบกับคนเสเพล นำความอับอายมาสู่
พ่อของเขา
๘ คนที่ร่ำรวยจากกฎขูดรีดดอกเบี้ยสูงๆ
สุดท้ายเงิน นั้นก็จะตกไปเป็นของคนที่ไม่
เมตตาคนจน
๙ ถ้าใครหันหนีไปจากกฎของพระเจ้า
พระองค์ก็จะขยะแขยง
แม้แต่จะฟังคำอธิษฐานของเขา
๑๐ คนที่ซุกงูให้คนดีหลงไปในทางชั่ว
คนนั้นก็จะตกลงไปในหลุมกับดักของตัวเอง
แต่คนที่บริสุทธิ์ นั้น ก็จะได้ รับสิ่งที่ดียิ่งเป็น
มรดก
๑๑ คนรวยมองว่าตัวเองฉลาด แต่คนยากจน
ที่หัวไว
ก็จะมองคนรวยเหล่านั้น ออกอย่างทะลุ
ปรุปรุ่ง
๑๒ เมื่อคนดีประสบความสำเร็จ ทุกคนก็ดีใจ
แต่เมื่อคนชั่วมีอำนาจขึ้น ทุกคนพากันหลบ
ซ่อน
๑๓ คนที่ปกปิดความผิดบาปของตัวเอง จะไม่
เจริญรุ่งเรือง
แต่คนที่สารภาพและละทิ้งบาปเหล่านั้น จะ
พบกับความเมตตา
๑๔ คนที่กลัวบาปก็น่านับถือจริงๆ
แต่คนดีอ วันจะตกอยู่ในความ ทุกข์ ยาก
ลำบาก
๑๕ ผู้นำที่ชั่ว ช้าที่ปกครองอยู่เหนือชนชาติที่
ยากจน
เป็นเหมือนสิงโตที่คำรามหรือหมีที่จู่โจมเข้า
ใส่
๑๖ ผู้นำที่ขาดความเข้าใจคือเผด็จการจอม
โหด

แต่คนที่เกลียด ชั่งเงินที่ได้มาอย่างผิด
กฎหมาย ก็จะถูกครองเป็นเวลา
ยาวนาน

๑๗ อย่าไปช่วยคนที่มีความผิด
เพราะฆ่าคนอื่น

ปล่อยให้เขาหลบหนีไปจนตาย

๑๘ คนที่เดินในทางสัตย์ซื่อ จะปลอดภัย

แต่คนที่เดินในทางคดโกง จะล้มลงอย่างฉับ
พลัน

๑๙ คนที่ทำงานในไร่ นาของตน จะมีอาหาร
อย่างเหลือเฟือ

แต่คนที่วิ่งไล่ ตามสิ่งที่ไร้สาระ จะมีความ
ยากจนอย่างเหลือเฟือ

๒๐ คนซื่อสัตย์จะได้รับพระพรอย่างเหลือล้น

แต่คนที่คิดจะรวยทาง ลัด จะหนีไม่พ้นการ
ลงโทษ

๒๑ การล่าเหยื่อนั้นไม่ดี

แต่ก็ยังมีความยอมรับสินบนที่มีค่า

แต่ขมขื่นยิ่งกว่า

๒๒ คนโลภก็อยากรวยเร็ว

แต่หารู้ไม่ว่า เขาจะยากจนในเร็ววัน

๒๓ คนที่ว่ากล่าวตักเตือนคนอื่น ที่หลังก็จะ
เป็นที่ชื่นชอบ

มากกว่าคนที่แก่งแย่งคนอื่น

๒๔ คนที่ขโมยของของพ่อแม่

แล้วบอกว่าไม่ผิด

ก็ไม่ต่างจากพวกอันธพาล

๒๕ คนโลภมีแต่จะกวนให้ทะเลาะกัน

แต่คนที่ไว้ วางใจในพระ ย่าห์เวห์จะสมบูรณ์
พูนสุข

๒๖ คนที่ไว้วางใจในความคิดของตน คือคนโง่

แต่คนที่เดินตามสติปัญญาของครู

จะปลอดภัย

๒๗ คนที่หยิ่งยโสให้กับคนจน จะไม่มีวันจน

แต่คนที่ปิดหูปิดตาจากคนจน

จะถูกสาปแช่งมากมาย

๒๘ เมื่อคนชั่วช้ามีอำนาจขึ้น ผู้คนต่างก็พากัน
แอบซ่อน

แต่เมื่อพวกเขาหมดอำนาจ คนดีจะกลับมามี
อำนาจแทน

๒๙ คนที่ถูกตักเตือนบ่อยๆแต่ยังหัว
ดื้อ

เขาจะถูกทำลายในพริบตา

เกินกว่าที่จะรักษาได้

๒ เมื่อคนดีมีอำนาจ ผู้คนก็ชื่นชมยินดี
แต่เมื่อคนชั่วปกครอง ผู้คนก็คร่ำครวญ

๓ คนที่รักสติปัญญา จะทำให้พอดีใจ

แต่คนที่คบกับพวกหญิงโสเภณี

จะสิ้นเนื้อประดาตัว

๔ กษัตริย์ที่ยุติธรรม ทำให้ประเทศมั่นคง

แต่กษัตริย์ที่ทรยศ

จะทำให้ลายประเทศนั้น

๕ คนที่ป้อยอเพื่อนบ้านเพื่อหวังผลตอบแทน

กำลังกางตาข่ายไว้ดักขาตัวเอง *

๖ คนชั่วช้าก็ติดกับในความบาปของตัวเอง

แต่คนที่ทำตามใจพระเจ้าก็ร้องเพลงและดีใจ

๗ คนยุติธรรมต้องการปกป้องสิทธิของคนจน

แต่คนชั่วช้าไม่สนใจ

๘ คนเย่อหยิ่งจองหองก็ทำให้บ้าน เมืองลุก
เป็นไฟ

แต่คนฉลาดดับไฟโกรธลง

๙ เมื่อคนฉลาดขึ้นศาลกับคนโง่

คนโง่ก็เกรี้ยวกราดและหัวเราะเยาะ

หาข้อยุติไม่ได้

๑๐ พวกกระหายเลือดเกลียดคนซื่อสัตย์

คนชั่วช้าก็ตามล่าชีวิตของคนซื่อสัตย์นั้น

๑๑ คนโง่ก็ระบายความโกรธออกมาหมด

แต่คนฉลาดก็ระงับความโกรธไว้

๑๒ ผู้นำที่ฟังความเท็จ

ข้าราชการของเขาก็พลอยชั่วช้าไปด้วย

๑๓ ทั้งคนจนและคนที่ขมเหงเหมือนกัน

ตรงนี้ คือ

พระ ย่าห์เวห์ให้เขาทั้ง สองเกิดมาเห็นแสง
สว่าง

๑๔ ถ้ากษัตริย์ตัดสินคนจนอย่างยุติธรรม

บัลลังก์ของเขาก็จะยั่งยืนตลอดไป

๑๕ ไม่เรียวและคำดูด่าก่อให้เกิดสติปัญญา

แต่เด็กหนุ่มที่ถูกปล่อยให้ทำตามใจตัวเอง ก็
จะทำให้แม่เขาบอขาย

๑๖ เมื่อคนชั่วมีอำนาจ ความบาปก็เพิ่มขึ้น

แต่ในที่สุดคนดีจะได้เห็นคน ชั่วเหล่า นั้นล้ม
ลง

๑๗ ดี สอนลูกชายของเจ้า แล้วเจ้าจะไม่ต้อง
เป็นห่วงกังวลเขา

เขาจะทำให้จิตใจของเจ้าชื่นบาน

๑๘ ที่ไหนที่ไม่มี การทรงนำจากพระเจ้า

คนก็จะไม่มี การยับยั้งชั่งใจ

แต่คนที่เชื่อฟังกฎของพระเจ้านี้ก็จริงใจ

* ๒๙:๕ **ชาตัวเอง** หรือ อาจจะแปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “ขาของเพื่อนบ้านเขา”

๑๙ แค่ว่าพูดอย่างเดียวปรับปรุงแก้ไขคนใช้ไม่ได้หรอก
 ถึงเขาจะเข้าใจ เขาก็ไม่เชื่อฟัง
 ๒๐ ยังมีความหวังสำหรับคนโง่มากกว่าคนปากไว
 ๒๑ ถ้านายเอาใจหาสของเขาดังแต่เด็ก
 ทาสคนนั้นจะเป็นคนตื้อดื้อ
 ๒๒ คนโมโหร้ายทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท
 คนขี้โมโหก็ทำบาปมากมาย
 ๒๓ ความเย่อหยิ่งจะทำให้คนตกต่ำ
 แต่คนที่ถ่อมตัวจะได้รับเกียรติ
 ๒๔ คนที่สมรั่วมคิดกับโจรก็เกลียดตัวเอง
 เขาไม่ยอมพูดความจริงในศาล ทั้งๆที่เขาจะต้องตกอยู่ใต้คำสาปแช่ง
 ๒๕ การกลัวคนนั้นคนนี่ อาจกลายเป็นกับดัก
 แต่คนที่ไว้วางใจในพระยาห์เวห์จะปลอดภัย
 ๒๖ หลายคนมาขอความช่วยเหลือจากผู้นำ
 แต่พระยาห์เวห์เท่านั้น ที่ให้ความยุติธรรมกับแต่ละคน
 ๒๗ คนดีขยะแหยงคนไม่ยุติธรรม
 คนชั่วขยะแหยงคนยุติธรรม

คำพูดของอาถูร์

๓๐ **๓๐** เคห์ จากเมืองมัสสา
 อาถูร์พูดว่า “ข้าแต่พระเจ้า
 ข้าพเจ้าเหนื่อยล้าเหลือเกิน
 ข้าแต่พระเจ้า ข้าพเจ้าเหนื่อยล้าเหลือเกิน
 ข้าพเจ้าก็หมดเรี่ยวแรงแล้ว”
 ๒ ข้าที่โง่เกินกว่าที่จะเป็นมนุษย์
 ข้าไม่มีความเฉลียวฉลาดของมนุษย์เลย
 ๓ ข้าไม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสติปัญญา
 และข้าก็ไม่มีความรู้เกี่ยวกับองค์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ด้วย
 ๔ มีใครบ้างหรือที่ได้ขึ้นไปบนสวรรค์แล้วลงมา
 มีใครบ้างหรือที่ได้กำสายลมทั้งหมดไว้ในอ้อมมือของเขา
 มีใครบ้างหรือที่ได้ห่อมหาสมุทรไว้ในเสื้อของเขา
 มีใครบ้างหรือที่ได้ตั้งขอบเขตของโลกนี้
 คนนั้นมิเชื่อว่าจะอะไร และลูกชายของเขาชื่อว่าอะไร
 บอกข้าหน่อย ถ้าเจ้าผู้
 ๕ คำพูดของพระเจ้าทุก คำ ได้ รับการพิสูจน์แล้วว่าจริง

พระองค์เป็นโล่ กำบังให้กับคนที่เข้ามาลี้ภัย
 ในพระองค์
 ๖ สิ่งทีพระองค์ไม่ได้พูด
 อย่าไปอ้างว่าพระองค์พูด
 ไม่อย่างนั้นพระองค์จะมาตักเตือนเจ้า
 แล้วเจ้าจะถูกเปิดโปงว่าพูดโกหก
 ๗ พระองค์เจ้าข้า ก่อนที่ข้าพเจ้าจะตาย
 ข้าพเจ้าขอสงสองสิ่งจากพระองค์
 ขอพระองค์อย่าได้ปฏิเสธข้าพเจ้าเลย
 ๘ คือขอให้คำพูดหลอก ลวงหรือโกหกอยู่ห่างไกลจากปากของข้าพเจ้า
 และขออย่าให้ข้าพเจ้าจนเกินไปหรือรวยเกินไป
 ขอโปรดเลี้ยงข้าพเจ้าให้มีกินพอดิบพอดี
 ๙ ไม่อย่างนั้น ข้าพเจ้าอาจมีมากเกินไป
 แล้วปฏิเสธพระองค์โดยพูดว่า “พระยาห์เวห์เป็นใครกัน”
 หรือข้าพเจ้าอาจจะมีน้อยเกิน ไป แล้วไปขโมยเขากิน ซึ่งจะทำให้ชื่อเสียงของพระเจ้าของข้าพเจ้าเสื่อมเสียไป

คำคมอื่นๆ

๑๐ อย่าได้นินทาหาสให้นายของเขาฟัง
 ไม่อย่างนั้น ทาสคนนั้นอาจจะสาปแช่งเจ้า
 และเจ้าก็จะต้องรับโทษ
 ๑๑ บางคนสาปแช่งพ่อตัวเอง
 และไม่วยพรแม่ตัวเอง
 ๑๒ บางคนคิดว่าตัวเองบริสุทธิ์
 แต่พวกเขา ยังไม่ได้ รับการชำระล้างจากความชั่วช้าของเขา
 ๑๓ บางคนก็โคตรหยิ่งเลย
 เชิดหน้าใส่คนอื่น
 ๑๔ บางคนมีพินเป็นดาบ
 มีดาบเป็นมีด
 กลืนกินคนจนจนหมดโลก
 คนขัดสนสูญพันธุ์ไปจากมนุษย์ชาติ
 ๑๕ ปลิงตัวหนึ่งมีลูกตัวเมียสองตัว
 พวกถูกพูดว่า “ขออึก ขออึก”
 มีอยู่สามอย่างที่ไม่เคยอึก
 มีอยู่สี่อย่างที่ไม่เคยพูดว่า “พอแล้ว”
 ๑๖ นั่นคือ แตนคนตาย ครรภที่เป็นหมัน
 แผ่นดินที่ไม่เคยอึกมน้ำ
 และก็ไฟที่ไม่เคยพูดว่า “พอแล้ว”
 ๑๗ สายตาที่เย้ยหยันพ่อ
 และดูถูกแม่ที่ชราแล้ว
 จะถูกกาป่าจิกออกมา

และถูกพวกแร้งรุมทั้งกิน
 ๑๘ มีอยู่สามสิ่งที่เขาตะลึงงัน
 มีสี่สิ่งที่เกิดขึ้นความเข้าใจข้า
 ๑๙ คือการบินของนกอินทรีในท้องฟ้า
 การเลื้อยของงูบนหิน
 การแล่นของเรือในใจกลางทะเล
 และการร่วมรักของชายหญิง
 ๒๐ นี่คือหนทางของหญิงที่มีชู้
 นางกิน แล้วก็เซ็ดปาก
 และพูดว่า “ฉันไม่ได้ทำผิดอะไร”
 ๒๑ แผนดินจะสันภายใต้สามสิ่งนี้
 มีสี่สิ่งที่มีนันทน์ไม่ไหว
 ๒๒ คือ เมื่อทาสกลายเป็นกษัตริย์
 เมื่อคนโง่ มีกินอย่างเหลือเฟือ
 ๒๓ เมื่อหญิงที่ไม่มีใครรักเลยยังได้แต่งงาน
 และเมื่อสาวใช้มาแทนที่นายหญิงของเธอ
 ๒๔ ในโลกนี้ มีอยู่สี่อย่างที่ตัวเล็กเหลือเกิน
 แต่ก็มีฉลาดมาก
 ๒๕ คือพวกมดที่ไม่ค่อยแข็งแรง
 แต่รู้จักเก็บสะสมอาหารไว้ในหน้าร้อน
 ๒๖ พวกตัวซัปปาน ๑ ที่มีแรงน้อย
 แต่สามารถหาที่อยู่ตามซอกหิน
 ๒๗ พวกตุ๊กแตนที่ไม่มีกษัตริย์
 แต่ออกไปเป็นขบวน
 ๒๘ แล้วพวกตุ๊กแกแคระ ที่จับได้ด้วยมือเปล่า
 แต่เจออยู่ในวงของกษัตริย์
 ๒๙ มีสามสิ่งที่เคลื่อนไหวอย่างสง่างาม
 มีสี่สิ่งที่ย่างก้าวอย่างสง่าผ่าเผย
 ๓๐ คือสิงโต สัตว์ที่มีกำลังมากที่สุด
 และไม่เคยถอยให้กับอะไรเลย
 ๓๑ พ่อไก่ที่เดินขีดหน้า แพะตัวผู้
 และกษัตริย์ที่เดินนำหน้าประชาชนของ
 พระองค์
 ๓๒ ถ้าเจ้าไปอวดตัวอย่างโง่ๆ
 และถ้าเจ้าวางแผนชั่วในใจ
 ก็ให้เอามือปิดปากตัวเองซะ
 ๓๓ กวนนม จะได้เนย
 บิดจมูก จะได้เลือด
 กวนโมโห เดียวได้เรื่อง

คำพูดที่ฉลาดของแม่มกษัตริย์เลมูเอล

๑ คำพูดต่างๆของเลมูเอลกษัตริย์
๓๑ ของมัส สาซึ่งเป็นสิ่งที่แม่ของ

พระองค์สอนพระองค์มา
 ๒ ลูกแม่ ฟังแม่ให้ดี
 ลูกที่เกิดมาจากท้องของแม่ ฟังแม่ให้ดี
 ลูกที่แม่ได้อธิษฐานขอมา ฟังแม่ให้ดี
 ๓ ลูกแม่ อย่าไปหมัดเรียวแรงกับพวกผู้หญิง
 อย่าสูญเสียพลังกำลังของลูกให้กับ
 ผู้หญิงพวกนั้นที่ทำลายพวกกษัตริย์
 ๔ เลมูเอลเอ๋ย มันไม่เหมาะสมที่พวกกษัตริย์
 จะตีแม่หล้าอ่อนหรือ
 พวกผู้นำไม่ควรจะหวนหาเบียร์
 ๕ กลัวว่าเมื่อเขาตีแม่เข้าไปแล้ว จะทำให้เขา
 ลืมข้อกฎหมาย
 แล้วไปทำให้คนจนไม่ได้รับสิทธิ์ที่ควรจะได้
 ๖ เอาเบียร์ไปให้กับคนที่กำลังจะพินาศ
 และเอาหล้าอ่อนไปให้กับคนที่สิ้นหวังสิ
 ๗ ให้เขาตีแม่เพื่อลืมความยากจนของเขา
 แล้วเขาจะได้ลืมปัญหาของเขาจนหมดสิ้น
 ๘ อ้าปากพูดแทนคนที่ไม่มีสิทธิ์ไม่มีเสียง
 เพื่อสิทธิ์ของเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย
 ๙ อ้าปากของลูก พิพากษาอย่างยุติธรรม
 และปกป้องสิทธิ์ให้กับคนยากจนและคน
 ขัดสน

เมื่อยที่ยอดเยี่ยม

๑๐ เมื่อยที่ดูๆนั้น หาได้ยากมาก
 เธอมีค่ายิ่งกว่าทับทิมมากนัก
 ๑๑ จิตใจของสามีเธอก็ไว้วางใจในตัวเธอ
 และเขาไม่ขาดสิ่งดีอะไรเลย
 ๑๒ ตลอดชีวิตของเธอ
 เธอ نابระโยชน์มาให้เขา
 ไม่ใช่ความเสียหาย
 ๑๓ เธอหาขนแกะและปอ เอามาทำเสื้อผ้า
 และเธอก็ทำงานด้วยมืออย่างมีความสุข
 ๑๔ เธอเป็นเหมือนพวกเรือสินค้า
 เธอ นำอาหารมาจากที่ห่างไกล
 ๑๕ เธอ ลูกขึ้นแต่เช้ามีด
 เธอ จัดเตรียมอาหารให้กับครัวเรือนของเธอ
 และแบ่งงานให้กับพวกสาวใช้ทำ

* ๓๐:๒๐ กิน ในที่นี้หมายถึงการร่วมเพศ

† ๓๐:๒๖ ตัวซัปปาน เป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม มีขนสั้นสีขาว หูสั้นและหางสั้น มีขนาดเท่ากับกระต่ายตัวใหญ่

๑๖ เธอสำรวจไร่นาอย่างถี่ถ้วน แล้วซื้อมันมา
และเธอก็ปลูกสวนองุ่นไว้ที่นั่น
เธอทำทั้งหมดนี้ด้วยเงินที่ได้มาจากน้ำพักน้ำ
แรงของเธอเอง
๑๗ เธอเตรียมตัวทำงานอย่างขยันขันแข็ง
และทุ่มเททำงานด้วยผลกำไรของเธอ
๑๘ เธอรู้ว่าการค่าของเธอมีกำไร
เธอทำงานทั้งวันทั้งคืน ตะเกียงไม่เคยดับ
๑๙ เธอจับไม้พินด้าย
และเธอก็ปั่นด้ายทำเสื้อเอง
๒๐ เธอหยิบยื่นให้กับคนยากจน
และเธอก็ยื่นมือเข้าช่วยคนขัดสน
๒๑ เมื่อหิมะตก เธอก็ไม่กลัวว่า คราวเรือนของเธอ
จะหนาว
เพราะเธอได้เตรียมเสื้อผ้าอย่างดี
ที่ทำจากขนแกะสีแดงเข้ม
ให้กับคราวเรือนของเธอแล้ว
๒๒ เธอทำผ้าปูที่นอนเอง
เสื้อผ้าของเธอก็เป็นผ้าลินินสีม่วงอย่างดี
๒๓ สามีของเธอเป็นที่นับถือที่ประตูเมือง
เขานั่งอยู่ท่ามกลางผู้อาวุโสของแผ่นดิน
๒๔ เธอทำเสื้อผ้าลินินและขายพวกมัน
และเธอก็จัดหาผ้าคาด เอวมาขายส่งให้กับ
พ่อค้า

๒๕ ทุกคนมองว่าเธอมีพลังกำลังและศักดิ์ศรี
เธอหัวเราะให้กับอนาคตที่กำลังจะมาถึง
๒๖ เธออำปากพูดด้วยสติปัญญา
และสินของเธอสอนอย่างสุภาพอ่อนโยน
๒๗ เธอคอยควบคุมดูแลการ งานต่างๆในครัว
เรือนของเธอ
เธอกินอาหารที่ได้มาจากน้ำ พักน้ำ แรงของ
เธอเอง
๒๘ ลูกๆของเธอยืนขึ้นพูดให้เกียรติกับเธอ
สามีของเธอก็ทำอย่างนั้นด้วย
และเขาก็ชมเธอ
๒๙ ว่า “มีผู้หญิงจำนวนมากที่พิสูจน์ว่าตัวเอง
มีค่า
แต่เธอมีค่ากว่าพวกเขาทั้งหมด”
๓๐ เสน่ห์เป็นเรื่องหลอก ลวง และความ
สวยงามก็ไม่ยั่งยืน
แต่ผู้หญิงที่เกรงกลัวพระยาห์เวห์
สมควรจะได้รับคำยกย่อง
๓๑ ให้เธอได้รับรางวัลสำหรับสิ่งที่เธอทำ
และให้การทำงานต่างๆของเธอ
นำเกียรติมาให้กับเธอ ที่ประตูเมือง